



## Издание на Регионално представителство на БНБ гр. Русе

Русе 7000, ул. Славянска 17, етаж 2

Тел. 082/ 82 07 55, факс 082/82 07 52

e-mail: vassilev.d@bnb.rousse.bg

## Икономиката на региона през изтеклия месец

### СЪДЪРЖАНИЕ:

Дивергенция и конвергенция в икономическото развитие на регионите .....	2
Кредитна активност на търговските банки .....	6
Банкови трансфери, извършени през системата БИСЕРА от търговските банки в Русенска област .....	7
Състояние на банкнотната база .....	8
Индекс на бизнес активността в производството .....	9
Недвижими имоти .....	10
Трудов пазар.....	10
Приложения .....	11 – 20

### НА ФОКУС

#### ДИНАМИКА НА ОСНОВНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ:

Регионален икономически индекс	↔
Бизнес среда	↔
Кредитна активност	↑
Безработица	↓

През февруари общото състояние на регионалната икономика не показва почти никакви изменения спрямо предходния месец. Повечето от индикаторите, които наблюдаваме, или не се промениха, или изменението е незначително на месечна база. Може да се твърди, че това е обичайно развитие, ако се имат предвид данните за същия месец на миналата година. Вероятно през март те ще покажат по-съществени изменения.

Мениджърите на производствени предприятия продължават да смятат, че бизнес средата през последния месец се е влошила, така както считаха и през предходния месец. Оценките за новите поръчки и натоварването на производствените мощности също се задържат на нивата от януари. Това, което прави впечатление, е ясно изразеният оптимизъм за следващите три месеца. Тази констатация ни дава основание да очакваме по-съществено оживление през март и април. Същата закономерност наблюдаваме и при динамиката на новодоговорените кредити, които за пореден месец показват, макар и малко, ускорение на темпа на растеж. Обикновено в началото на годината фирмите договарят краткосрочните кредити, които смятат да ползват от банките, на базата на планираните годишни производствени програми.

Общата кредитна активност на търговските банки в Русе незначително намали темпа си на растеж през февруари. Основното, което се забелязва в данните, е, че кредитите, предназначени за домакинства, ускоряват растежа при всички сроčnosti, а тези, предназначени за предприятия, го понижават (с изключение на краткосрочните).

В динамиката на обемите на банковите трансфери, извършени през системата БИСЕРА, не се наблюдават съществени изменения спрямо януари. Историческите данни показват, че това е обичайно сезонно състояние. Очакванията са през март да се почувства по-осезателна динамика. През февруари общата стойност на издадените (наредени) трансфери от банковите клонове възлиза на 58 069 931 лв. Общата сума на получените междубанкови плащания е 93 928 270 лв. Нетният остатък на получените минус издадените трансфери е положителен за февруари и възлиза на 35 858 339 лв., или нарастване от 11.8% на месечна и 32% на годишна база.

Пазарът на недвижими имоти в Русе през февруари показва тенденция към оживление след три не особено активни месеца. Продавачите подновиха офертите, а това по традиция предизвика известна динамика в средните цени на кв.м жилищна площ. Основното движение е съсредоточено в подсегмента на едностайните апартаменти, които все повече се оформят, като сигнален индикатор за вероятното поведение и на останалите.

На пазара на труда в региона през февруари измененията са несъществени. Регистрираната безработица в Русенска община се увеличи през февруари с 69 души спрямо края на януари и достигна 6858. Нивото на безработица е 7.99%, което е значително под средното за страната – 13.13 %.

# Дивергенция и конвергенция в икономическото развитие на регионите

В предходния брой на бюлетина разгледахме най-вероятното влияние на регионалната политика на ЕС върху регионалната икономика на Русе. Общият извод от анализа бе, че състоянието на регионалното планиране и развитие е канал за въздействие върху регионалното икономическо развитие. Дейностите и инициативите, планирани и реализирани от локални организации и институции, внасят изменения във факторните условия и пазарните стимули, които мотивират участниците на пазара да произвеждат и търгуват определени стоки и услуги.

Съществуват много публикации, акцентиращи върху наличието и измерването на регионалните различия (regional disparities). В настоящата статия ще направим ретроспекция на произхода и генезиса на тези различия, ще разгледаме основните предпоставки, довели до това състояние на териториите, както и ще направим кратко резюме на текущите тенденции в развитието им. В последната част ще разгледаме настоящите и бъдещите процеси на конвергенция и дивергенция между областите в България и ще направим предположение за бъдещото им развитие.

Политиката на регионално развитие представлява третият важен стълб на общата държавна политика по отношение на бизнес средата наред с: 1) монетарните и фискалните условия, както и 2) регулаторната рамка на обществените отношения в икономиката.

На схема 1 са изобразени основните канали на влияние на обкръжаващата среда върху фирмите<sup>1</sup>. Макроусловието влияят върху решенията, които фирмите вземат ежедневно. Според Буитер, Лаго и Рей (1997) съществуват три основни канала на влияние върху предприятията в икономиката:

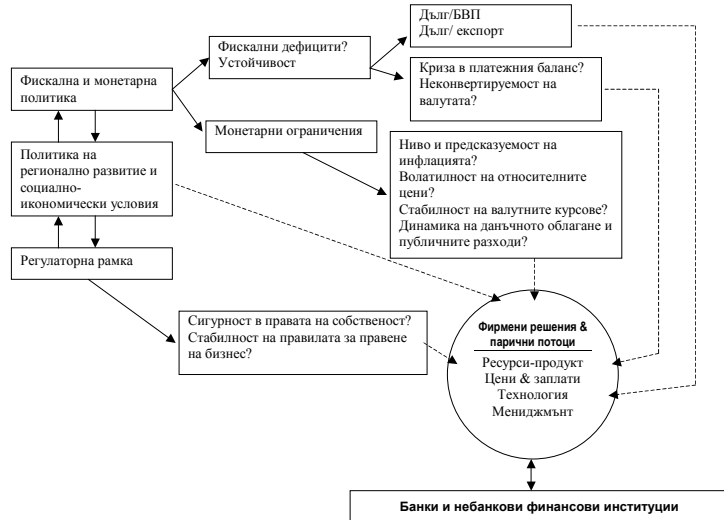


схема 1

- фискална и монетарна политика;
- социално-икономическите условия (политиката на регионално развитие);
- регулаторната рамка на бизнес регламентите;

Докато монетарната и фискалната политика, както и регулациите на бизнеса са унитарно и симетрично влияещи на бизнеса на цялата територия на страната, то социално-икономическите условия, или иначе казано - регионалната бизнес среда варира като качество и състояние в отделните региони. Това е така, защото състоянието на регионалната

бизнес среда е функция от качеството на регионалното планиране и регионалното икономическо и териториално развитие. В настоящия анализ привеждаме аргументи в подкрепа на тази теза.

Самият термин *бизнес среда* няма трайна и окончателна научна дефиниция. С него се обозначава общото състояние на регламентирани и нерегламентирани нормативно взаимодействия между фирмата и различни организации, институции и други фирми, които имат отношение към качеството на вътрешнофирмените дейности. Ако трябва да бъдем точни, терминът бизнес среда е метафора, която има за цел да обясни своето съдържание. По примера на много естествени науки в икономиката (или икономиксът) често се ползват достиженията на съществуващи социални теории, които описват обществото повече като органична система (виж трудовете на Хърбърт Спенсър). В тях фирмите, по подобие на биологичните организми, се развиват проспериращо, когато са поставени в благоприятна среда или когато са бързо адаптивни и, обратно, загиват, когато са поставени в неблагоприятна среда или не са достатъчно адаптивни.

## История на регионалното планиране в България<sup>2</sup>

Началото на регионалното планиране в България е поставено през 1950–1951 г. с разработването на Родопския минен басейн. Тогава то се дефинира като териториално и районно планиране. Първите стъпки са свързани с разработване на отделни регионални и национални проекти: план за електрификация на страната; строеж на големи напоителни системи; язовири и микроязовири; изграждане на цялостна транспортна мрежа; селскостопанско райониране; комплексно използване на водите на реките. За координиране на данните за икономическото развитие на страната, районите и окръзите е създадено *Управление по райониране и разпределение на производителните сили* към Държавния комитет по планиране, което разработва икономическите основи на районното планиране, а следващите години създава *Генерална схема за разположение на производителните сили в страната*.

През юни 1960 г. е създаден Институт за районно планиране (ИРП) към Комитета по архитектура и благоустройство. Започва разработването на районни териториални планове за определени региони от страната, в които се концентрират големи инвестиции за строителство. Определени са основни промишлени, транспортни, селскостопански, курортни райони и комплекси.

През юли 1965 г. към дейността се включва нова част и е създаден Институт за районно териториално планиране (ИРТП<sup>3</sup>).

Създадените и периодично актуализирани *Генерална схема за разположение на производителните сили* и *Единен териториално-устройствен план на страната* се превръщат в два изключително мощни инструмента, с които се е извършвало регионалното планиране в България до 1990 г.

Чрез първия се е извършвала локацията на средни и големи предприятия<sup>4</sup> на територията на страна, а след това и

<sup>2</sup> СТЕФЧО ДИМИТРОВ, АКЦЕНТИ В РЕГИОНАЛНОТО ПЛАНИРАНЕ, УАСГ, София, 2000.

<sup>3</sup> Сега наследник на този институт е Националният център за териториално развитие (НЦТР-ЕАД) – консултантска и проектантска фирма към Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Центърът продължава традицията в предмета на. Анализите, експертните, стратегиите, програмите и тематичните проекти на центъра са основно в следните специализирани области: регионално развитие, устройство на територията и архитектура, жилищна политика и др.

<sup>4</sup> Marinov, V., MALHASSIAN D., MEASURING AND ASSESSMENT OF REGIONAL DISPARITIES AND THEIR POLICY IMPLICATIONS: THE CASE OF BULGARIA. (conference paper)

Marinov, V., Ivanov, A. (2000) "Measuring regional disparities as a prerequisite for effective regional policy". (conference paper).

<sup>1</sup> W Buiter, R Lagos and Helene Rey (1997) Enterprises in Transition: Macroeconomic Influences on Enterprise Decision-Making and Performance, CEP Discussion Papers from Centre for Economic Performance, LSE Date: 1997-2003, <http://cep.lse.ac.uk/pubs/download/dp0340.pdf>

поддържането им чрез осигуряване на преки и непреки субсидии за съответните икономически дейности. В резултат се получава така, че тези индустриални и селскостопански предприятия (особено по-големите от тях) се превръщат в много по-силни фактори на регионалното развитие, отколкото местните общности с всички техни ресурси. Локацията на тези предприятия е служела за решаване на различни териториални проблеми – гарантиране на заетост, провеждане на индустриална политика или директна индустриализация, стимулиране развитието на определени “приоритетни” сектори на икономиката и др. Т. е. самото планиране на предприятията се базира на политическо решение, взето на централно ниво, а не на местните потребности, ресурси и възможности. Много често такива политически решения се основават на определени субективни виждания за бъдещото развитие на цели региони. По този начин в самото териториално и регионално развитие се залагат скрити проблеми, които се проявяват след десетилетия.

На база на втория документ – *териториално-устройствения план на страната*, са постигнати частични резултати: създадена е относително балансирана мрежа от селища, чрез която се е установило сравнително хомогенно разположение на човешките ресурси.

След 1990 г. проблемите с неадекватната структура на регионалните икономики и неефективните производства се проявяват със значителна сила, когато пазарните сили, спрените субсидии, дотации и либерализирани цени започват да се проявяват. Изтеглянето на държавата от икономиката де факто представлява оттегляне от регионалното планиране и развитие. Икономическата криза от средата на 90-те, колебливите пазарни реформи и липсата на твърда ориентация за посоката на развитие на страната допълнително предизвикват силни дисбаланси и нарастване на регионалните различия в социално-икономическото развитие.

В голямата си част структурните проблеми на регионалните икономики (ако така наречем 28-те области на България) през 90-те са твърде сходни. Тези структурни проблеми предизвикаха структурни промени, които от своя страна оформиха различия в икономическото развитие на всеки отделен регион. Това личи много ясно от динамиката на индикаторите, изчислявани на принципа човек от населението – БВП, БДС, средна работна заплата и др.

Ако следваме хронологията, трябва да отбележим, че след въвеждането на регулациите, свързани с макростабилността (1997) – паричен съвет, Закон за БНБ, през 1999 г. бе приет първия Закон за регионалното развитие (ЗРП), който постави на дневен ред необходимостта от политика за интегрирано развитие на регионите. Монетарната и икономическата политика на страната имат за цел установяване на макроикономическа стабилност като първостепенен фактор за стабилна бизнес среда. Стабилността на националната икономика не означава автоматично стабилност на регионално ниво.

За да се намалят обаче регионалните дисбаланси, структурна неустойчивост и различия, е необходима система от правила, която да осигури устойчивост в икономическото и социалното развитие на. Това е от ключово значение за постигането на устойчив темп на растеж и оползотворяване на регионалните ресурси, измерени във физически и човешки капитал. Регионалната среда е инструмент за управление на регионалните социално-икономически условия. Тя е и един от трите основни фактора, които влияят на бизнес средата като цяло. Качеството на регионалното планиране и развитие е определящо за регионалната бизнес среда. Изменението на бизнес средата води до промяна на микро- и макросредата за осъществяване на бизнес. Ако използваме чисто икономически език, това са изменения във факторните условия, пазарните стимули, които мотивират

пазарните участници да произвеждат и търгуват определени стоки и услуги.

### *Измерване на регионалните различия*

В литературата практически е постигнат консенсус за това как трябва да се измерват регионалните различия, каква система от индикатори да се приложат, за да може да се проследи резултатността от действията на организациите, институциите и партньорите ангажирани с този процес.

Съществуват две основни гледни точки по отношение на влиянието на регионалното развитие върху регионалните различия:

#### *Неокласически подход*

Регионалните икономики се различават основно по своята конкурентноспособност. Всички останали индикатори описващи регионалните различия имат характер на следствие от този първостепенен показател. Поради това “Регионално развитие” означава преди всичко нарастване на добавената стойност на един човек в определен регион<sup>5</sup>. Първо, това може да е резултат от подобрена производителност в съществуващи фирми, които въвеждат нови технологии. Второ, това може да е увеличен капацитет в съществуващи компании, което означава и повече отворени позиции за работа. Накрая, нарастването на добавената стойност може да е резултат на повече съвпадения между търсенето на труд от нови фирми и предлагането на труд от незаети хора.

Според Института за пазарна икономика, “регионалното развитие”, освен повече добавена стойност на един зает, означава още повече възможности за заетост, както и по-нисък структурен риск в региона. Следователно, в нито едно от тези си значения, “регионалното развитие” не означава непременно развитие на отделни компании (например вече съществуващите големи фирми). Нещо повече, това не означава непременно подобряване (измерено в производителност) на съществуващи работни места. Може да се окаже, че най-динамично регионално развитие се получава при най-голям оборот на фирми и работни места, т.е. по-голям брой на влизания и излизания на фирми в различните сектори, както и по-интензивно преливане на труд между секторите.

В този смисъл нарастването на добавената стойност на един човек в даден регион е възможно да се случи по три канала:

- подобрена производителност в съществуващи фирми;
- съкращаване на работни места с по-ниска производителност (свиване или излизане на някои компании) и същевременно създаване на работни места с по-висока производителност (разрастване на съществуващи компании или влизане на нови фирми);
- създаване на вакантни работни позиции, които могат да абсорбират незаает труд, т.е. намаляване на структурните разминавания в региона.

Функционирането на първия канал се характеризира с ендеогенни за компаниите промени като нови инвестиции, технологични и организационни промени и др. Вторият канал – или т.н. *пазарен подбор* на компании, които да функционират в даден регион – е типичен за нарастването на производителността в секторите и регионите (но не непременно в конкретни фирми). Класически пример за пазарен подбор е свиването на държавните и бивши държавни фирми от една страна и експанзията на нови частни компании – от друга. Третият канал се отнася до структурно нови възможности за заетост от инвеститори, които виждат определени възможности в даден регион.

<sup>5</sup> Кой “развива” регионите?, Екип на ИПИ: Елена Маринова, Лъчезар Богданов и Георги Стоев

Тези три канала, по които се извършва трансмисията на регионалното развитие, включват преди всичко предприемаческото усилие, което най-общо означава рискуване с нови комбинации от ресурси. С други думи, регионалното развитие е продукт на предприемачите, а не на държавен план за планиране. Казано още по-ясно, дори при най-перфектната рамка от правила регионалното развитие няма да има.

### Подход на ЕС

Регионалната политика на ЕС подпомага изостаналите региони за повишаване на тяхната конкурентоспособност и за ефективното им участие в единния пазар главно чрез осъществяване на инфраструктурни проекти за подобряване на транспортната мрежа, усъвършенстване на телекомуникациите и т. н., както и чрез повишаване квалификацията на работната сила. Тази насоченост на регионалната политика изхожда от презумпцията, че модерната инфраструктура и висококвалифицираните специалисти са абсолютно необходима предпоставка за повишаване конкурентоспособността на местните фирми и на регионите като цяло. Т. е. балансираното, устойчиво развитие на националната територия е жизненоважна предпоставка за повишаване на инвестиционния интерес към България и оттам за постигането на стабилен икономически растеж и международна конкурентоспособност<sup>6</sup>.

Със започването на преговори за присъединяване на България към ЕС през 1999 г. постепенно се хармонизират съставните елементи в провеждането на тази политика.

### Междурегионални процеси на дивергенция и конвергенция в българската икономика

През последните десет години темата на конвергентните процеси в икономическото развитие на националните и регионалните икономики намира все по-голямо разпространение и се радва на сериозно разнообразие в подходите за изследване на тези процеси<sup>7</sup>.

Конвергенцията се дефинира като тенденция към постепенно намаляване на различията в определени икономически индикатори, измервани на принципа човек от населението или на един зает. (БВП, БДС, паричен доход и др.) Характеристиките на конвергентните процеси все повече се свързват с тези на растежа на БВП на глава от населението.

### Сигма-конвергенция

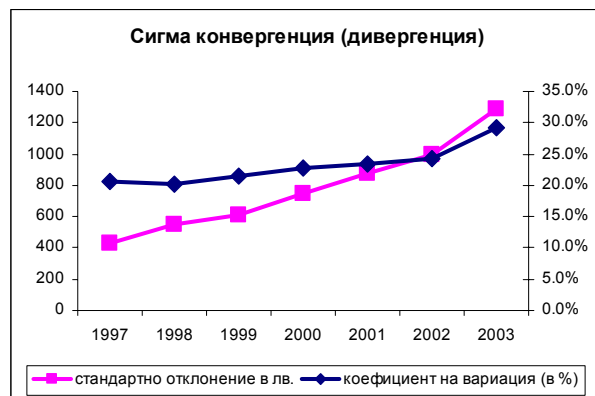
За последните седем години (1997–2003) БВП на човек от населението в България е нараснал със 110%.

Този растеж е неравномерен от регионална гледна точка. Области като Враца (236%), София-град (178%), В. Търново (144%), Габрово (126%) са се развивали изпреварващо като темп спрямо средното за страната. Съществуват и области, в които растежът на този показател е бил под средното за страната – Сливен (10%), Ямбол (29%), Добрич (32%). Тези диспропорции намират отражение в съставния индикатор – сигма-конвергенция (дивергенция). Тя се изчислява като средно стандартно отклонение<sup>8</sup> на БВП на човек от

населението за съответната област спрямо средното за страната през съответната година.

БВП на човек от населението в лв							
година	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
<b>България</b>	<b>2097</b>	<b>2715</b>	<b>2841</b>	<b>3274</b>	<b>3754</b>	<b>4109</b>	<b>4398</b>
Видин	1608	1980	2032	2298	2805	2999	2763
Враца	1642	2897	3031	4090	4378	4582	5518
Монтана	1389	1903	1934	2247	2661	2917	2537
Велико Търново	1640	2267	2338	2811	3101	3618	4006
Габрово	1752	2481	2796	3239	3723	4193	3967
Ловеч	1783	2356	2420	2919	3252	3412	3382
Плевен	1560	2075	2189	2736	3089	3242	3447
Русе	1904	2510	2527	2905	3271	3632	3902
Варна	2122	2901	2796	3769	4034	4300	4794
Добрич	2415	2825	2764	3043	2934	3048	3191
Разград	1611	2035	1997	2329	3021	3118	3037
Силистра	1656	2103	2078	2396	2939	2970	3049
Търговище	1689	2117	2194	2370	2651	2933	2998
Шумен	1638	2062	2310	2412	2758	2946	3447
Бургас	2625	3320	3293	4206	3654	3728	5146
Сливен	2249	2483	2524	2307	2645	2933	2465
Ямбол	2245	2613	2638	2325	2684	3052	2898
Кърджали	1427	1719	1717	2054	2528	2624	2138
Пазарджик	1730	2043	2118	2238	2323	2637	2455
Пловдив	1992	2354	2313	2735	3132	3304	3837
Смолян	1366	1847	2069	2403	3126	3226	2805
Стара Загора	3061	3402	3396	3668	4313	4499	5641
Хасково	1785	2108	2117	2480	2820	2975	2613
Благоевград	1909	2216	2311	2518	2749	2933	3623
Кюстендил	2056	2586	2787	3061	3379	3597	2940
Перник	1720	2120	2128	2536	2910	3552	2671
София (столица)	3019	4311	4917	5405	6988	7938	8389
София	1927	2610	2583	3323	3195	3697	3540

Таблица 1 Източник: НСИ



Графика 1

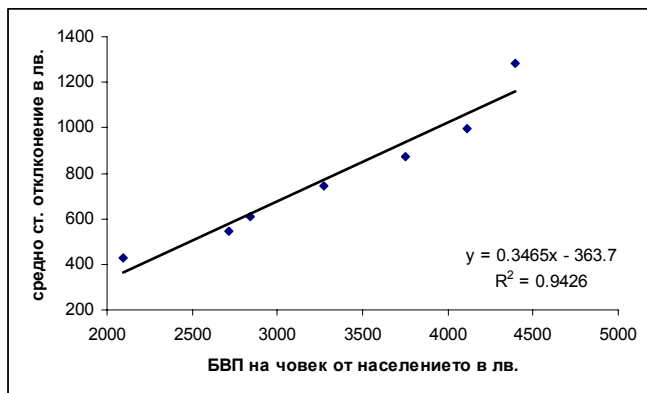
Както се вижда от графика 1, наблюдава се ускоряваща междурегионална сигма-дивергенция. Т. е. отделните региони не конвергират с течение на времето към средните за страната показатели, напротив – регионалните различия, изразени с този показател, се задълбочават. Урбанизираните територии на големите центрове увеличават с много по-голяма скорост БВП на човек от населението отколкото останалите.

Най-вероятно този процес ще се задълбочи в следващите няколко години. Както се вижда от графика 2, с нарастването на средния за страната БВП на човек от населението се увеличава и сигма-дивергенцията.

<sup>6</sup> Арх. Белин Моллов, ПРИОРИТЕТИ НА РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ В ПРОЦЕСА НА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ КЪМ ЕС. РОЛЯТА НА МЕСТНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ ВЛАСТИ, [http://www.mrrb.government.bg/docs/doc\\_301.doc](http://www.mrrb.government.bg/docs/doc_301.doc)

<sup>7</sup> CATCHING UP AND FALLING BEHIND: ECONOMIC CONVERGENCE IN EUROPE [http://www.unece.org/ead/pub/001/001\\_5.doc](http://www.unece.org/ead/pub/001/001_5.doc)

<sup>8</sup> Средното стандартно отклонение  $e = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n x_i^2 - (\sum_{i=1}^n x_i)^2}{n^2}}$



Графика 2

### Бета-конвергенция

Всички модели, описващи конвергентни икономически процеси, използват за изходна база неокласическия модел на растежа, предложен от Солоу<sup>9</sup> и Суан<sup>10</sup>. В този модел "нивото на произведения продукт е лимитирано от взаимодействието на човешкия и физическия капитал в рамките на дадена технология, достъпна за всички и създадена извън икономическата система. Тъй като физическият капитал (*fixed capital*) е обект на намаляваща пределна продуктивност, то всяка икономика ще конвергира към дългосрочно ниво на умерен растеж (*steady state*)".

Обикновено се приема, че в по-слаборазвитите икономики съотношението *труд – капитал* е под дългосрочния оптимум и те имат склонност да растат по-бързо от икономиките, които са близо до състоянието на умерен растеж. Процесът на по-бърз растеж и догонване се нарича бета-конвергенция или конвергентна хипотеза.

През 90-те години на миналия век един от най-използваните аналитични инструменти за оценка на скоростта и посоката на конвергентните процеси както между държавите, така и между регионите, е методът на Баро и Сала-и-Мартин<sup>11</sup>.

Техният модел отчита т.нар. абсолютна конвергенция (*unconditional convergence*). При нея основното е това, че се проследява как отделните региони конвергират към средните за страната показатели. Т. е. умереният растеж (*steady state*) е този на страната, спрямо който се сравняват регионите. Съществуват и по-сложни модели, които отчитат индивидуалността (ръста на спестяванията) на всеки регион и предполагат, че всеки регион се стреми дългосрочно към собствен темп на умерен растеж.

От гледна точка на модела на Баро и Сала-и-Мартин наличие на бета-конвергенция отчитаме, когато бета коефициентът има отрицателен знак.

$$\ln \text{growth} = \alpha + \beta \ln \text{gdp1997} + \epsilon,$$

където *growth* е средногодишният растеж на БВП на глава от населението за периода 1997–2003, а *gdp1997* е първоначалното ниво на БВП за 1997 г.

Както се вижда от графиката и изведеното уравнение, към момента в България не се наблюдава бета-конвергенция между регионите (областите). Наклонът на правата е положителен, а за да има конвергенция, трябва да е отрицателен. Бета-коефициентът в регресионното уравнение е положителен, което означава, че на практика имаме процес на дивергенция. Регионите с висок БВП на глава от

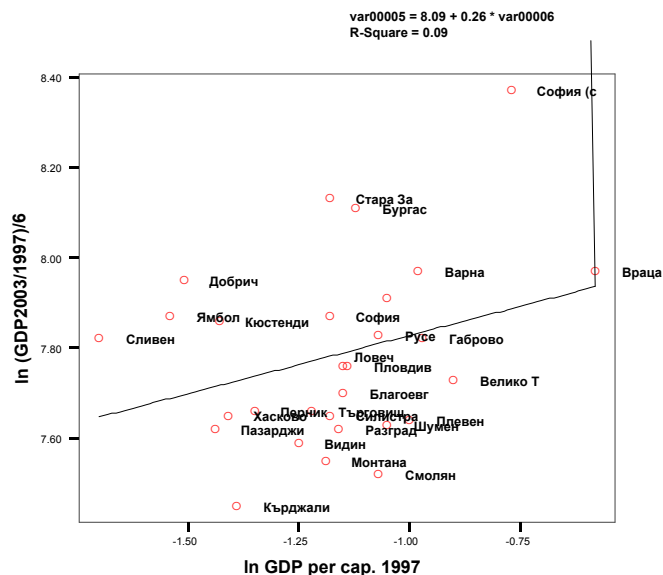
<sup>9</sup> R.M. Solow (1956) "A Contribution to the Theory of Economic Growth" *Quarterly Journal of Economics*. Vol. 70 (1) pp. 65-94

<sup>10</sup> Swan (1956) "Economic Growth and Capital Accumulation", *Economic Record*, Vol. 32 (2), p.334-61

<sup>11</sup> R. Barro and X. Sala-i-Martin, "Convergence",

$$\frac{1}{T} \ln \left( \frac{\bar{y}_{i,T}}{\bar{y}_{i,0}} \right) = \alpha + \beta \ln \bar{y}_{i,0} + \epsilon_i.$$

населението не само не забавят темповете си на растеж, но и ги ускоряват спрямо останалите. В тази група са София-град, Стара Загора, Бургас и Варна и Враца. Обратно, по-слаборазвитите региони не успяват да догонят по-добре развитите. В тази група са Кърджали, Пазарджик, Смолян, Монтана, Видин и Перник. Тези области, не само че са тръгнали от ниска база, но и се развиват с изоставащ темп спрямо средните за страната. Съществуват и една група области, които показват близки до средното за страната поведение като темп на нарастване на БВП – Пловдив, Русе, Благоевград, Габрово. Вероятно в дългосрочен план те ще се присъединят към една от двете групи регионални показатели.



Графика 3

### Обобщение и изводи

От анализа на хронологията и фактите стана ясно, че регионалните различия между областите в България са плод на икономическото и териториалното планиране преди 1990 г. Тогава регионалното развитие и икономическото планиране са били взаимосвързани – едното е било инструмент на другото. От 1990 г. до 1999 г. ходът на реформите, реструктурирането на икономиката, либерализацията и дерегулацията на цели сектори поставя в различна изходна позиция отделните областни икономики. Асиметричното въздействие на промените се дължи на неравномерната тежест на отраслите и различната големина на предприятията, съставляващи регионалните икономики. Асиметрията се дължи и на колебливия темп на реформите в началото на 90-те, както и на тяхното ускоряване след 1997г. Особено силно влияние се прояви в динамиката на демографските процеси. Регионалните икономически дисбаланси ускориха вътрешните и външните миграционни процеси. Човешкият капитал се адаптира към количеството и качеството на физическия капитал (по Солоу).

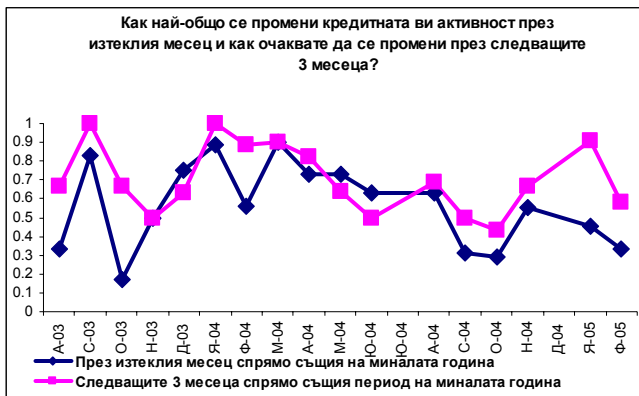
Поставени в нова ситуация, регионалните общности са изправени пред предизвикателството сами да планират развитието си. Успехът им зависи от това, дали и в каква степен ще са способни да осигурят благоприятна бизнес среда за развитието на конкурентоспособен бизнес. Това трябва да е среда, която да подпомага развитието на такъв бизнес, който реализира висока добавена стойност на един зает, т. е. има висока производителност на труда.

Конвергиращите междурегионални процеси ще започнат тогава, когато средната производителност на отделните региони започне да се доближава до средната за страната и в дългосрочен план се стигне до умерен растеж.

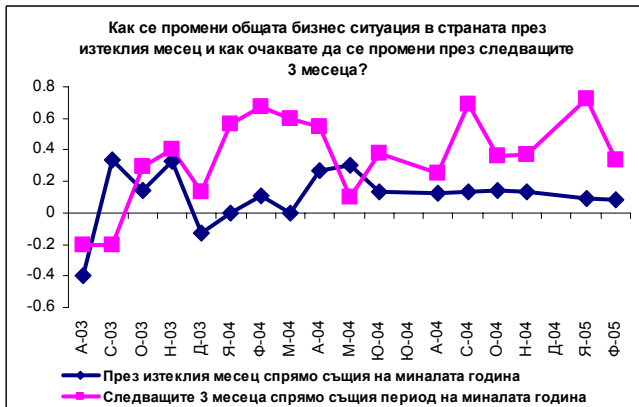
# Кредитна активност на търговските банки

През февруари темпът на нарастване на *кредитната активност* на банковите клонове в Русе се понижи в сравнение с януари. Очакванията за следващите месеци също се придвижват в посока от положителната към неутралната част на скалата (графика 1). Съществуват много фактори с кумулативно въздействие за подобно развитие, но основните можем да систематизираме по следния начин:

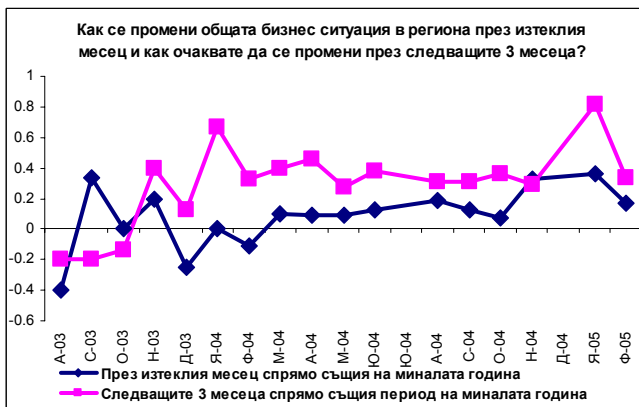
- 1) Сезонно намаление на кредитната активност. Февруари е един от "най-слабите" месеци от годината по отношение на кредитната активност на банковите клонове. Историческите данни потвърждават това.
- 2) Активността на БНБ по отношение мерките за ограничаване на кредитната експанзия е повлияла върху формирането на по-малко позитивни очаквания за кредитната активност за следващия тримесечен период.



Графика 1



Графика 2



Графика 3

По отношение на *общата бизнес ситуация* отчетените оценки за февруари не се различават съществено от тези през януари. Ярво изразена динамика се забелязва в очакванията на банковите мениджъри за следващите месеци (графика 2). Нивата на индикатора силно се понижават от положителната към неутралната част на скалата. Нормативните промени на БНБ, засягащи темповете на кредитиране, са съществена част от бизнес средата за банките и това неминуемо е оказало въздействие върху очакванията на банковите мениджъри.

По подобен начин се проявяват оценките и очакванията по отношение на *регионалната бизнес среда*. Разликата е в това, че оценките за изтеклия месец са занижени в сравнение с предходния (януари) и последните няколко месеца. Очакванията за следващите месеци са в унисон останалите индикатори, като обща бизнес среда и кредитна активност (графика 3). Трудно можем да намерим историческо потвърждение или сезонност в това поведение. През миналия февруари оценките на регионалните банкери са били негативни. Т. е. преобладавал е броят на анкетираните, които са посочили, че средата се е влошила.

Детайлният преглед на кредитната активност по предназначение и срочност на кредитите може до голяма степен да обясни динамиката на разгледаните дотук индикатори. Основното, което се забелязва в данните (виж приложението), е това, че кредитите, предназначени за домакинства, ускоряват темпа си на растеж при всички срочности на кредита, а тези, предназначени за предприятия, ги понижават (с едно изключение). Това обяснява в известна степен общата оценка на банковите мениджъри, дадена за общата им кредитна активност през месеца. Поради значително по-големите по обем кредити за предприятията те се явяват определящи за общата оценка за динамиката на кредитната активност.

Ускорените темпове на кредитиране на домакинства вероятно се дължи на предстоящото влизане в сила на мерките на БНБ. Периодът до 1април ще бъде използван за осезателно активизиране на кредитирането в този сегмент от пазара. Освен това данните показват много сериозно повишение на ръста в дългосрочните и ипотечните кредити за домакинства. От началото на годината повечето банки започнаха да предлагат нови или модифицирани продукти за този сегмент от пазара. Това увеличи неимоверно конкуренцията и логично доведе до нарастване на този вид кредитиране.

При повечето кредити, предназначени за домакинства, търсенето е прекалено чувствително към условията по кредита – не само лихвен процент, но условия за достъпност на кандидата. Това означава, че дори малка промяна в дизайна на банковия продукт може да повлияе на търсенето му от потенциалните кредитополучатели.

При кредитите, предназначени за предприятия, с изключение на краткосрочните кредити, се наблюдава леко намаляване на ръста на кредитирането в сравнение с предходния месец. При тях търсенето е по-малко чувствително към нелихвените условия на банковия продукт и поради това факторите, които го обуславят, са със сезонно проявление.

При овърдрафтите корекцията е незначителна. Оценките и очакванията остават в положителната част на скалата. Динамиката е в унисон с историческите данни.

При краткосрочните кредити се наблюдава леко повишение на темпа на кредитната активност. Очакванията остават положителни. Динамиката е в унисон с историческите данни като посока, но с по-малка сила на измененията.

При дългосрочните кредити оценките за кредитната активност показват леко намаление на темпа на нарастване на кредитирането. Това също е в унисон с историческите данни. Очакванията се задържат на почти същите нива от предходния месец. Разликата е в това, че през миналата година очакванията са били прекалено оптимистични. Обикновено март и април са месеци, през които фирмите договарят инвестиционни кредити и това оказва силно влияние на темпа на кредитна активност.

# Банкови трансфери през системата БИСЕРА, извършени от банките в Русенска област

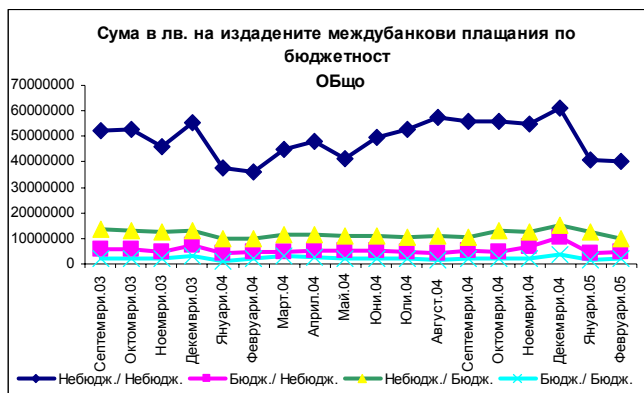
През февруари обемът и стойността на банковите трансфери, извършени през системата БИСЕРА<sup>12</sup> от банковите клонове в Русенска област, практически остават неизменени спрямо януари. Историческите данни показват, че миналата година поведението на този показател е било идентично, а това ясно говори за добре изразена сезонност в динамиката му. Твърде вероятно е през март да започне увеличаване на трансферите както като брой, така и като стойност.

## Издадени трансфери през БИСЕРА

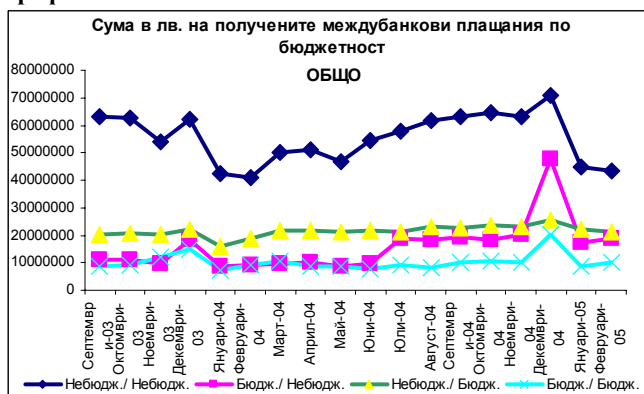
През февруари общата стойност на издадените (наредени) трансфери от банковите клонове<sup>13</sup> възлиза на 58 069 931 лв. Това е с 4.9% по-малко от предходния месец (януари). Спрямо предходния февруари е регистрирано нарастване от 8.8%.

Отделните видове трансфери допринасят в различна степен и посока за тази динамика.

Трансферите, наредени от *небюджетни към небюджетни* организации, са спаднали с 1.5% на месечна база. На годишна база обаче е реализиран растеж от 11.5%. Ще припомним, че в тази група са включени всички фирми и граждани, които през наблюдавания период са наредили плащания. Тази група формира две трети от всички издадени банкови трансфери през БИСЕРА. През месеца русенските



Графика 1



Графика 2

<sup>12</sup> Всички данни са с източник: Банксервиз.

<sup>13</sup> В общия брой и сума на наредените и получените трансфери са включени всички банкови клонове в Русенска област, които имат регионални БАЕ (банкова адресируема единица). Банковите клонове на банка Пиреос, Прокредит банк, Корпоративна банка и Токуда банк имат централизиран информационни системи. Те участват в БИСЕРА само с една БАЕ (на централата), т. е. техните трансфери са отчетени за София.

банки са наредили трансфери на стойност 40 275 758 лв. от този вид.

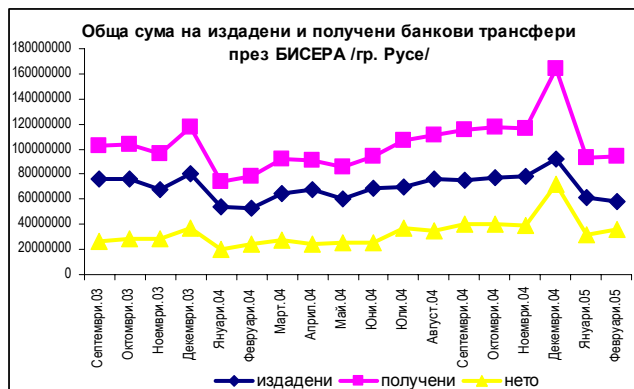
При трансферите, наредени от *бюджетни към небюджетни* организации, през февруари е реализирано нарастване на месечна база от 14.2%, докато на годишна е регистриран спад от 0.8%. Общата сума на трансферите от бюджетни към небюджетни организации възлиза на 4 906 250 лв. Обикновено с тях се разходват средства за заплащане на потребени стоки и услуги и изплащане на възнаграждения, болнични и премии на служителите.

При трансферите, наредени от *небюджетни към бюджетни* организации, през февруари се наблюдава спад с 24.5% на месечна база. На годишна база се наблюдава растеж от 2.6%. Обикновено това са трансфери, с които небюджетните (фирми и граждани) заплащат публични услуги т. е. трансфери, с които се заплащат такси, мита, данъчни задължения и др.

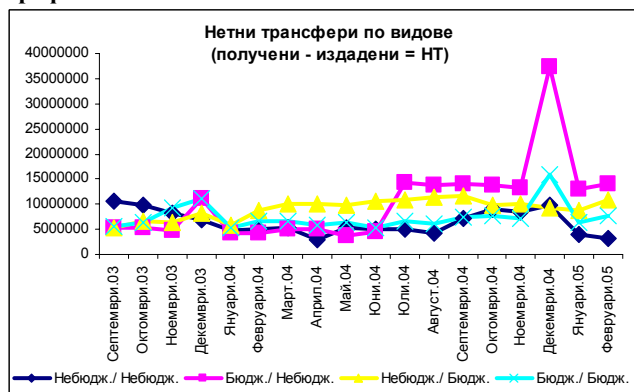
В четвъртата група трансфери в настоящата класификация са тези от *бюджетни към бюджетни* организации. Основен елемент от тези трансфери са наредените от общините банкови плащания. На месечна база техният растеж е 14%, а на годишна – 12.3%.

## Получени трансфери през БИСЕРА

Получените междубанкови плащания през БИСЕРА се групират по същите категории. Общата сума на получените междубанкови плащания през февруари е 93 928 270 лв. Реализиран е растеж на месечна база с 0.9%. На годишна база нарастването е 20.5%.



Графика 3



Графика 4

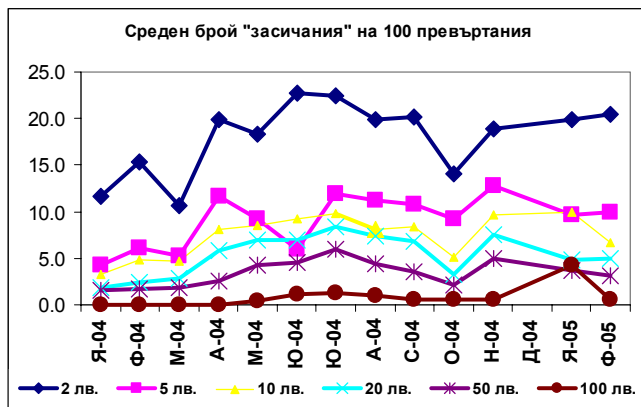
Получените трансфери от местни *небюджетни* организации, които са били наредени отново от *небюджетни* организации, през януари възлиза на 43 548 632 лв. Този тип трансфери формира около половината от всички получени през БИСЕРА трансфери. На месечна база е реализиран спад от 2.7%, а на годишна – растеж от 5.7%.

По-динамично развитие се наблюдава при трансферите, получени от бюджетни организации, които са наредени от небюджетни. При тях растежът на месечна база е 10%, а на годишна – 108.9%.

Нетният остатък на получените минус издадените трансфери е положителен за февруари и възлиза на 35 858 339 лв. Това е растеж от 11.8% на месечна и 32% на годишна база.

## Състояние на банкнотната база

През изтеклия месец в състоянието на банкнотната база в обращение не настъпиха промени както като общо състояние, така и по номинали. Единствената по-съществена промяна е в номинала от 100 лв. Както се вижда от графика 1, след еднократно увеличение през януари на индикатора за измерване на състоянието – *среден брой засичания на 100 превъртания* на машина, през февруари той се върна на обичайното си ниво. През януари в две банки бяха попаднали известно количество влошени банкноти и това повлия на общото покачване на индикатора.



Графика 1

Среден брой "засичания" на 100 превъртания						
	2 лв.	5 лв.	10 лв.	20 лв.	50 лв.	100 лв.
средна аритметична стойност за последните 12 месеца	18.04	9.08	7.41	5.41	3.40	0.79
средно стандартно отклонение	3.73	2.66	2.17	2.10	1.34	1.08
горна граница на коридора	21.76	11.74	9.58	7.51	4.74	1.87
долна граница на коридора	14.31	6.41	5.24	3.31	2.06	0.00

Таблица 1

През последните 12 месеца се очертаха приблизителните коридори, в които обичайно варира индикаторът, измерващ замърсяването на банкнотната база. В таблица 1 са представени параметрите на всеки от коридорите на номиналите.

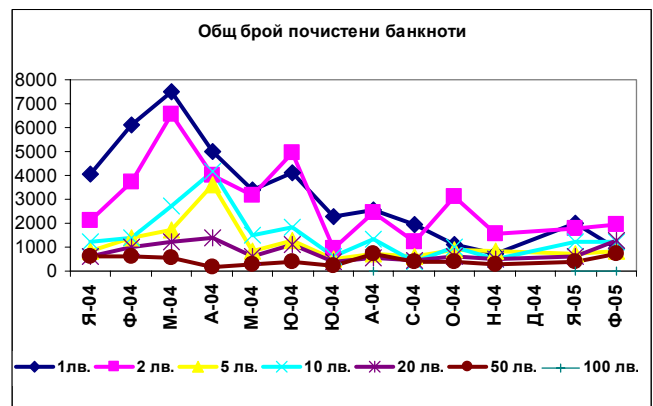
При номинала от 2 лв. обичайният интервал, в който варира индикаторът, е 21.76 – 14.31, изчисленията са направени по следния начин:

*Горна граница на интервала = средната аритметична стойност + средно стандартно отклонение*

*Долна граница на интервала = средната аритметична стойност - средно стандартно отклонение*

По този начин може да се проследи кога влошаването на банкнотната база излиза извън рамките на коридора и съответно да се предприемат мерки за импулсно вливане на нови банкноти в обращение, които да подобрят общото състояние на съответния номинал. В предишни бюлетени вече сме коментирали каналите за интервениране на нови банкноти.

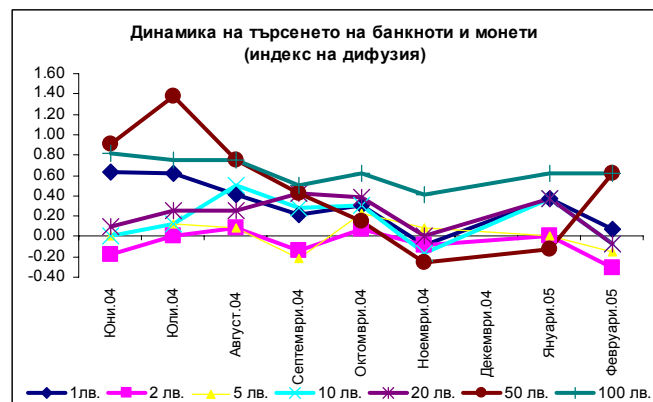
През февруари общият брой на почистените банкноти се задържа на нивата от предходния месец. Единственото изключение е номиналът от 1 лв., от който все още попадат в банките незначителни количества. Слабо увеличение регистрират и номиналите от 20 лв. и 50 лв.



Графика 2

В търсенето на банкноти през изтеклия месец се наблюдават добре изразени промени. Най-значимата от тях е силното нарастване на темпа на търсене на банкнотата от 50 лв. През последните месеци търсенето му беше забавено и дори намаляващо през декември и януари.

При номинала от 100 лв. продължава устойчивото и равномерно нарастване на търсене. Вероятно нуждата от опериране и/или спестяване с големи купюри се е прехвърлила от 50 лв. на 100 лв., което донякъде обяснява колебливостта в търсенето на банкнотата от 50 лв.



Графика 3

При останалите номинали се наблюдава задържане на нивата на търсене – 1 лв. (монета) и 20 лв., а при 2 лв. и 5 лв. лек спад спрямо преходния месец.



# Индекс на бизнес активността в производството

През февруари бизнес активността на производствените фирми в Русе се задържа в рамките на очакваните сезонни изменения.

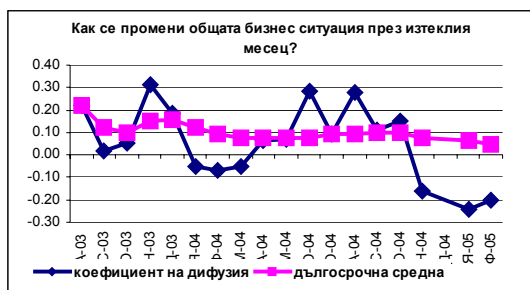
Поведението на индикатора, описващ оценките на мениджърите по отношение на *общата бизнес ситуация*, не се промени съществено. Историческите данни показват идентично поведение и през миналия февруари. Оценките тогава също са в негативната част на скалата, но сега разликата е в това, че силата на изменението е по-силна. Т.е. сега отговорилите, че бизнес средата се е влошила, преобладават. Въпреки негативните оценки очакванията за следващите три месеца са с повишен оптимизъм в сравнение с предходния месец. Ако следваме сезонните изменения, би трябвало през март оценките за бизнес средата да се повишат и да излязат в положителната част на скалата.

По отношение на *новите поръчки* оценките на мениджърите са неутрални. Липсата на промяна спрямо януари не

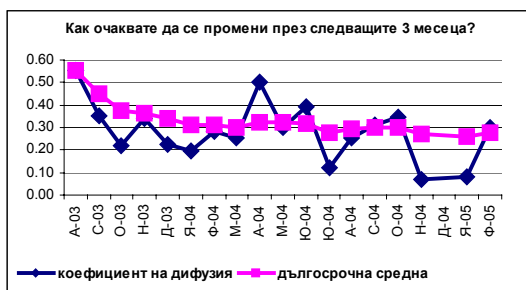
отговаря на историческите данни. Обикновено през февруари се появяват първите признаци за нарастване темпа на този показател. Вероятно през следващия месец ще се прояви по силна динамика, като се има предвид, че очакванията на мениджърите са определено позитивни, и то с нарастващ темп на оптимизма.

Натоварването на производствените мощности напълно отговаря на оценките за новите поръчки. През февруари за втори пореден месец се наблюдава задържане на негативните оценки на мениджърите, т. е. има лек спад в сравнение с януари. Тук очакванията също са позитивни.

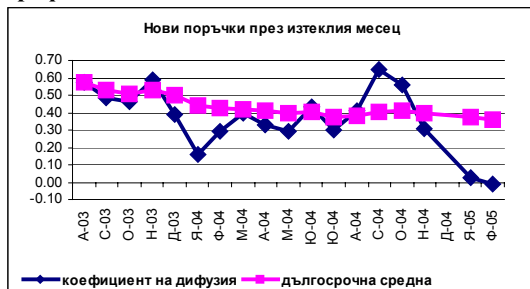
Динамиката в оценките за новодоговорените кредити с банки се различава от тази на новите поръчки и натоварването на мощностите. За трети пореден месец оценките за новите кредити ускоряват темпа си на растеж. Това е особено характерно за първите месеци на годината, когато предприятията вече са планирали производствените си програми и започват да търсят финансиране за тях. Вероятно през март темпът ще се ускори още, историческите данни показват, че тогава е пикът в търсенето на кредити от банките.



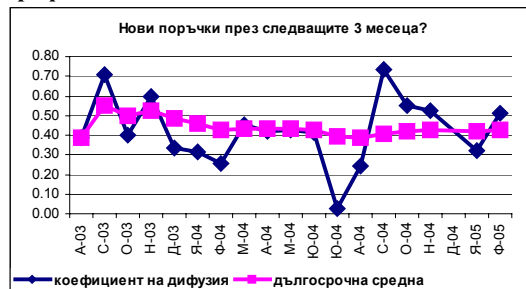
Графика 1



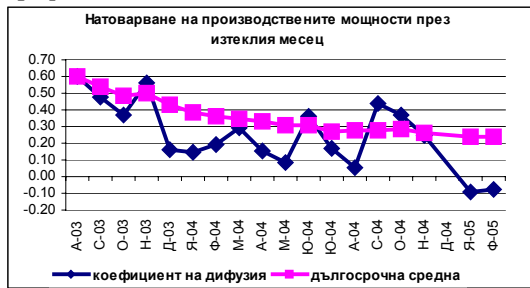
Графика 2



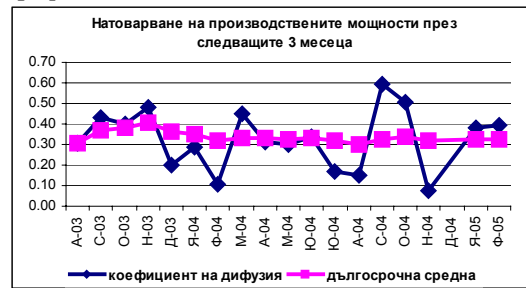
Графика 3



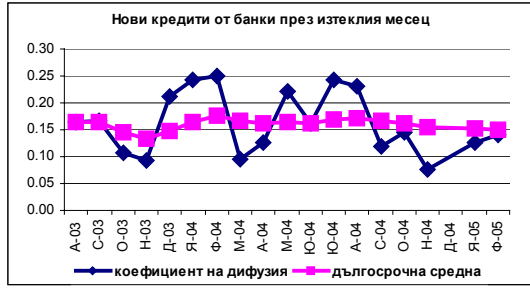
Графика 4



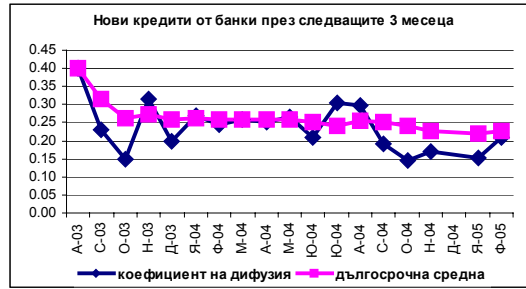
Графика 5



Графика 6



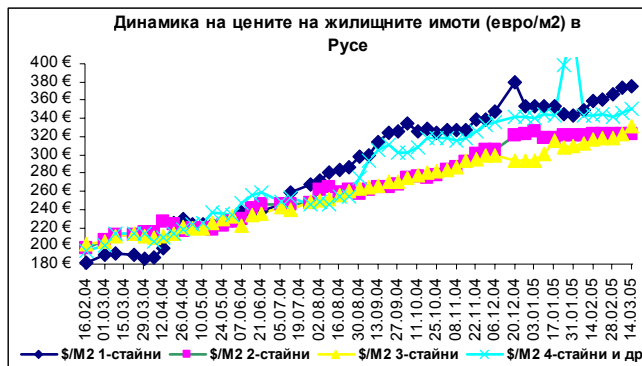
Графика 7



Графика 6

## Пазар на недвижими имоти

През февруари на пазара на недвижими имоти в Русе започна да се чувства предпролетно оживление. След сравнително неактивните месеци – януари и декември, през февруари продавачите започнаха да подновяват офертите си за продажба на жилищни имоти, а това предизвика известна динамика в общите ценови нива на предлагането.



Графика 1

Едностаините апартаменти все по-осезателно ускоряват растежа на средните цени на кв. м жилищна площ. Обикновено поведението на цените в офертите на този сегмент от пазара имат сигнален характер за вероятното поведение на останалите видове жилища. Силната ценова чувствителност на едностаините от обема на предлагането превръща поведението му в индикативно за целия пазар на жилищни имоти. Засега все още няма данни за съществена динамика в сегментите на дву- и тристаините жилища, но през март и април може да се очаква и при тях да се появи известна динамика в цените на предлагането.



Графика 2

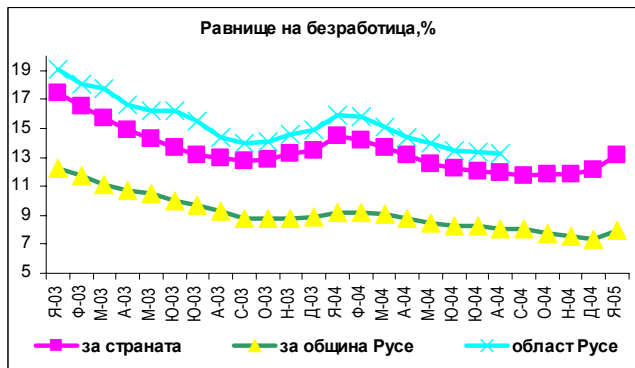
През месеца се появиха данни за националния индекс на недвижимите имоти – РЕМИ, съставян вече на тримесечна база от Национално сдружение недвижими имоти (НСНИ)<sup>14</sup>. Този индекс отчита методологично не само динамиката на цените и сделките с жилищни имоти (около 60–65% тежест), но и цените и търсенето на бизнес имоти и парцели. Той се опитва да представи един по-широк обхват на целия пазар на недвижими имоти.

За последното тримесечие на 2004 г. индексът се е покачил с 9.5 пункта. Текущата динамика не показва признаци на забавяне. Вероятно активните промоции на банкови продукти, свързани с ипотечното кредитиране, са повлияли на това развитие.

## Трудов пазар в Русенска община<sup>15</sup>

В сравнение с януари регистрираната безработица в Русенска община се е увеличила през февруари с 69 души и достигна 6858.

Равнището на безработица в Русенска община за януари по данни на Агенцията по заетостта е 7.99% .



Графика 1

Структурата на регистрираната безработица през февруари е почти непроменена спрямо предходния месец – младежите до 29 години са 19%, а на всеки 100 безработни 49 са над 45 години. Безработните без специалност, както и тези с основно и по-ниско образование съответно са 40% и 37%. Регистрираните висшисти представляват 13% от общия брой на безработните.

През февруари в двете бюро по труда са се регистрирали общо 996 безработни /656 новорегистрирани и 340 с възстановена регистрация/ от Русенска община. Те са с 1354 по-малко в сравнение с предходния месец. Най-много работници и служители, регистрирани на трудовата борса през февруари, са освободени от секторите "Услуги" и "Индустрия": "Дунав турс" АД – 27 човека; "Ирис" АД – 16; "Доминекс" ЕООД – 13; "ПРСТ"СД – поделение Русе – 12; "Технологичен район по далекосъобщения" – Русе – 9; "Русе общински автотранспорт" ЕООД и "Оргахим" АД – по 8; дирекция "Социално подпомагане" – Русе, и "Русенска корабостроителница" АД – по 6; "Велкомплекс инженеринг" ООД, "Захар био" АД и СЕТ АД – по 5.

През февруари обявените свободни работни места от работодатели в Русенска община са 412 (субсидирани и несубсидирани) и са с 1174 по-малко отколкото през януари. Повече свободни работни места са обявили: "Магnum индъстриз" ООД – 13 места; ЗК "Родна земя" – Средна кула – 11; Община Русе – 10; "Хинсо" ООД и ЕТ "Иви Ем-Ивелина Русинова" – по 8; "Дева 2000" ЕООД – 7; СЕТ АД, "Сана-Росица Милева" ЕТ, ТПК "Съгласие" и "Путник-Жан Алекс" – по 5.

Най-търсени професии през февруари са били: шивач, продавач, производител на обувни изделия, тракторист, общ работник, счетоводител, инкасатор, касиер, учител, пазач невъоръжена охрана, електромонтьор, шофьор на товарен автомобил, сервитьор, монтажник, гладач, сладкар, готвач, стругар и мебелист.

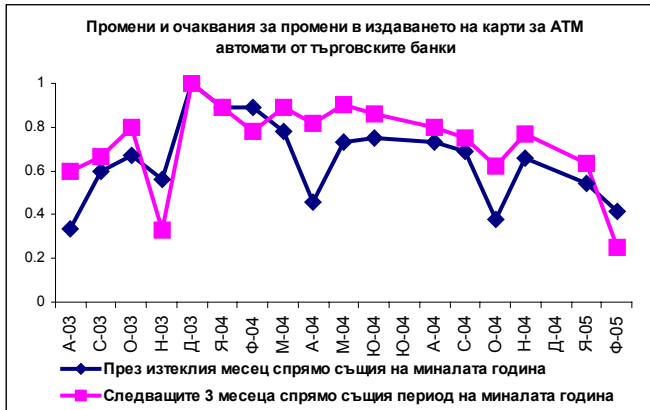
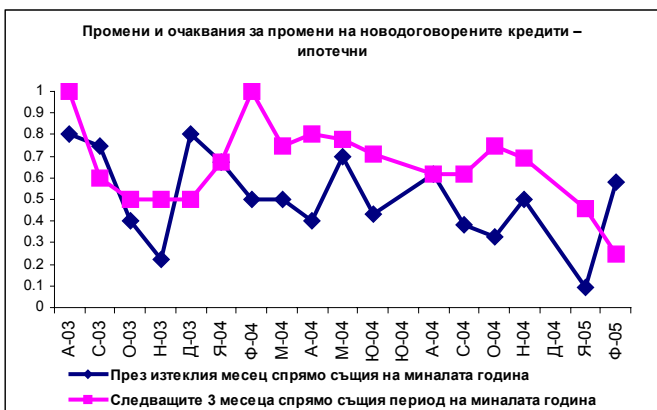
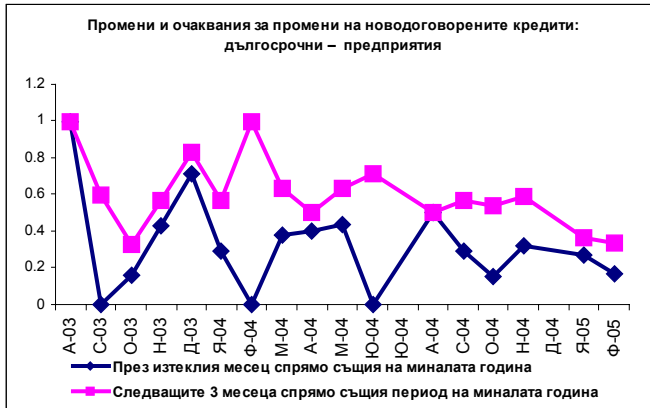
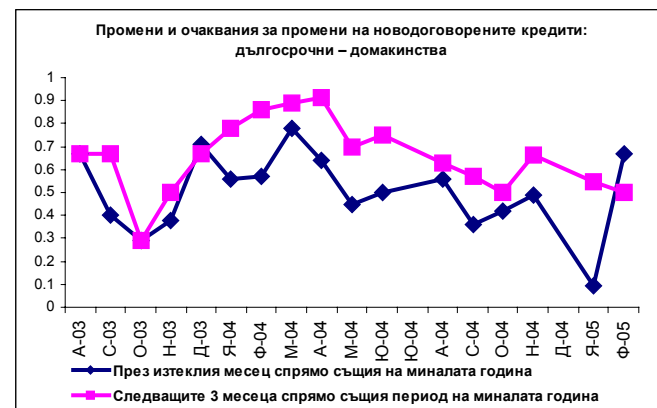
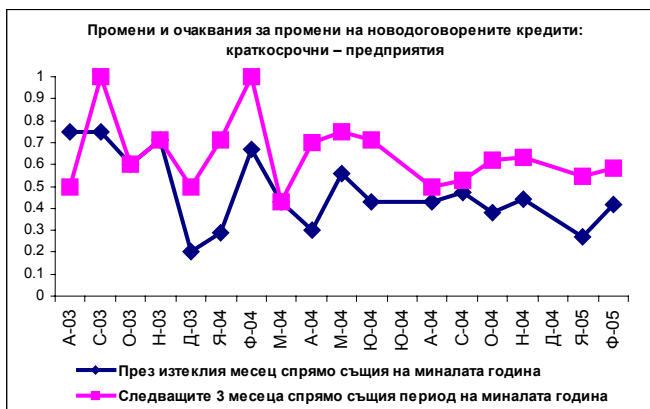
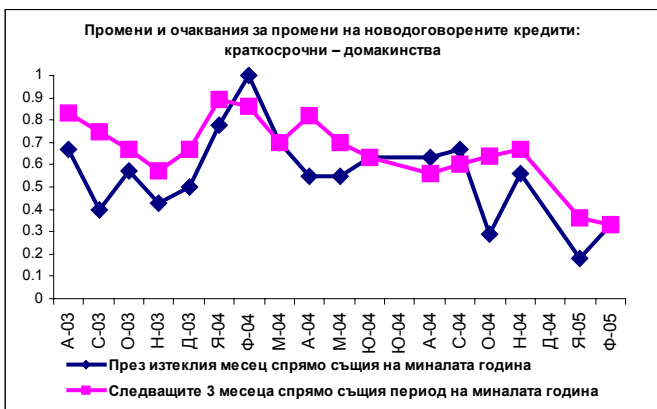
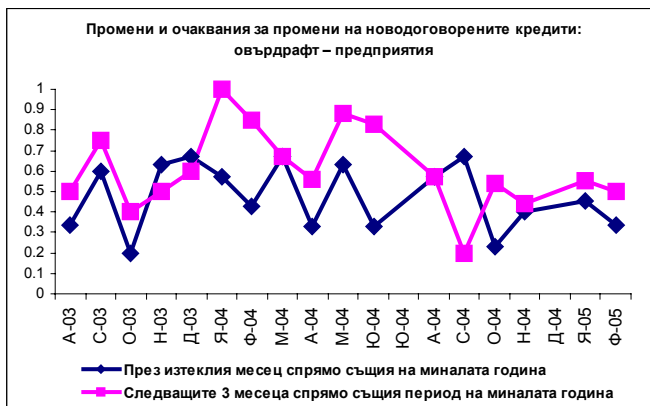
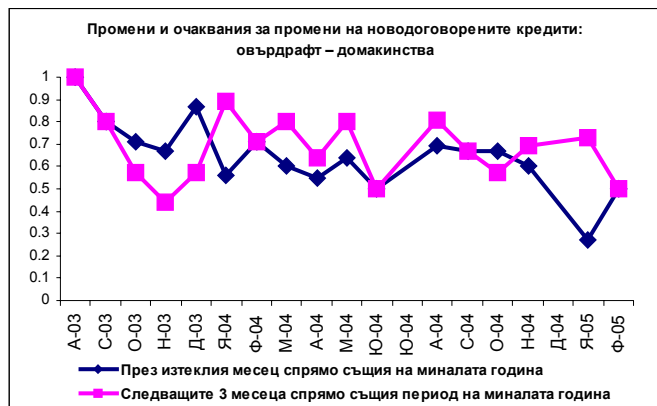
През февруари на работа са постъпили 460 безработни от Русенска община през януари. Обучение са започнали 51 безработни, а 244 са завършили курсове през месеца. Постъпилите на работа след завършен курс са 62.

<sup>14</sup> <http://www.nсни.bg/mindex.htm>

<sup>15</sup> Всички данни и коментари са на Регионалната служба по заетостта – Русе.

# ПРИЛОЖЕНИЯ

## Кредитна активност на търговските банки

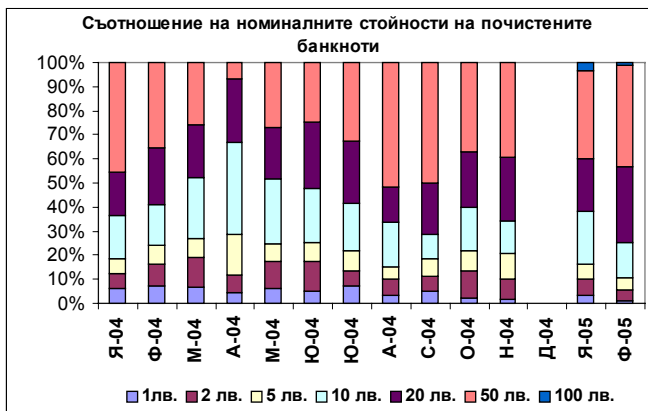
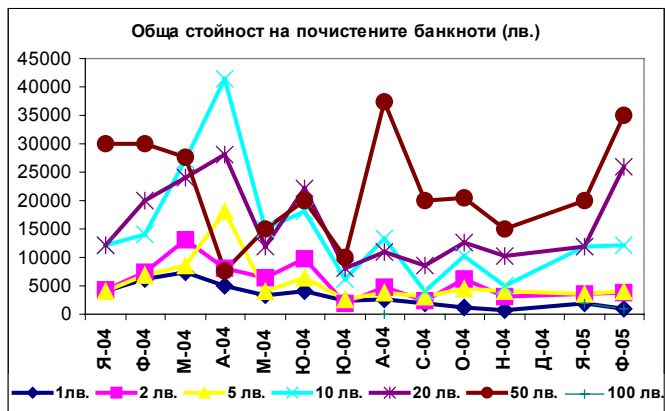
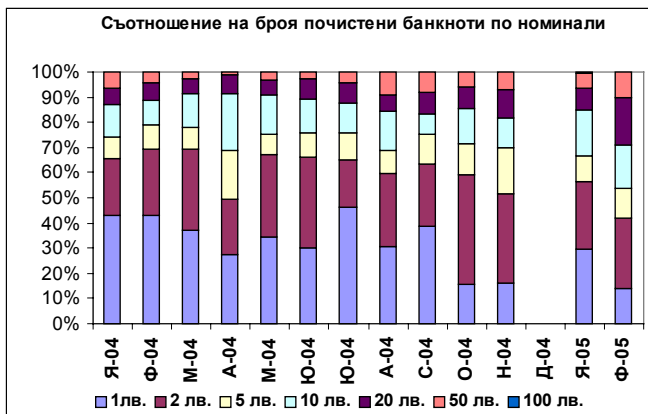
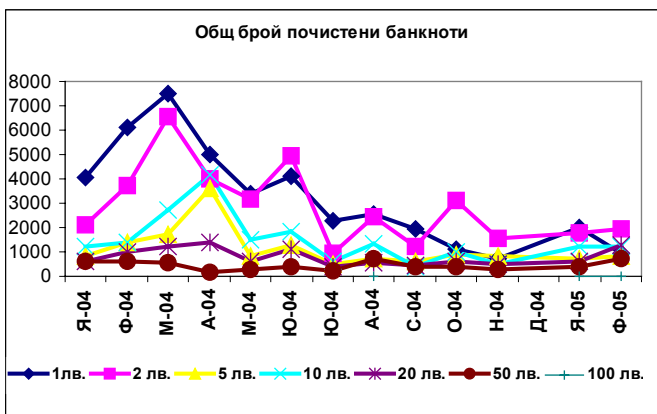
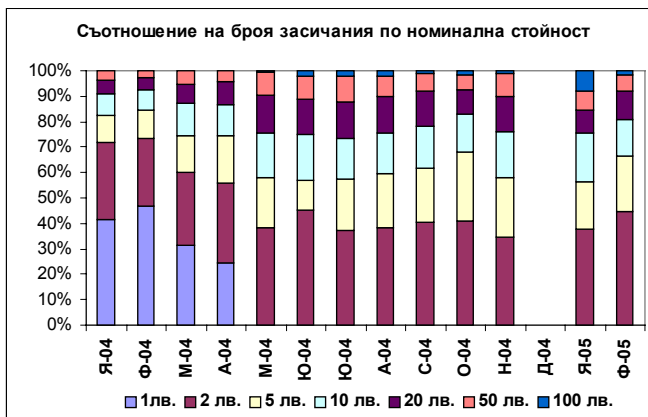
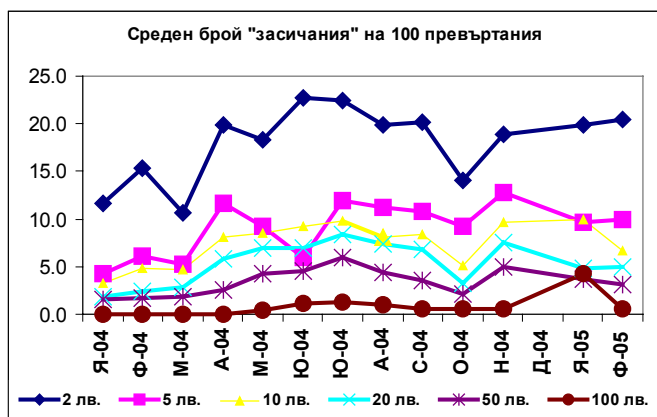


## Състояние на банкнотната база

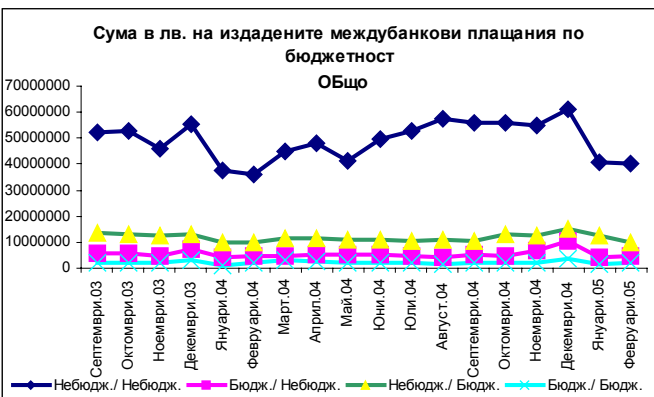
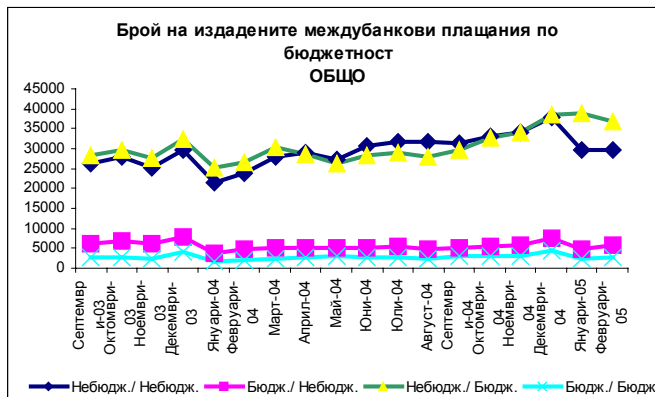
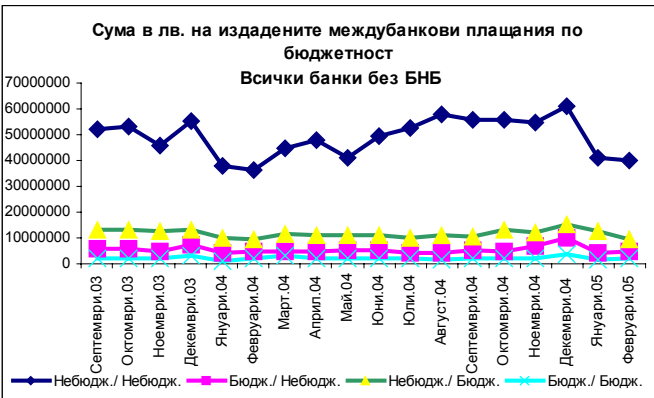
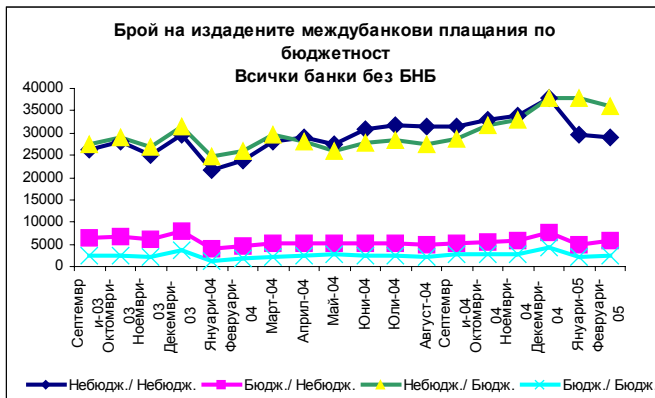
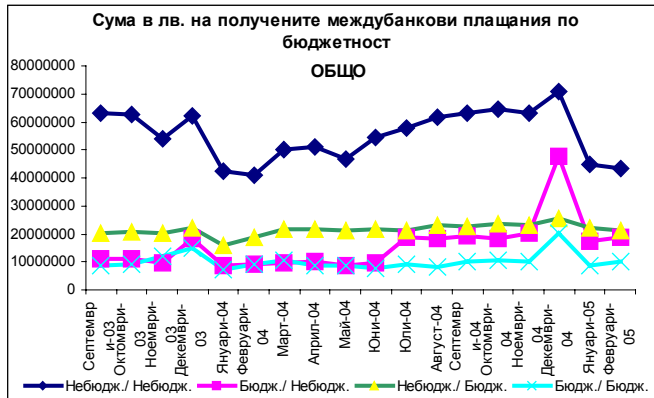
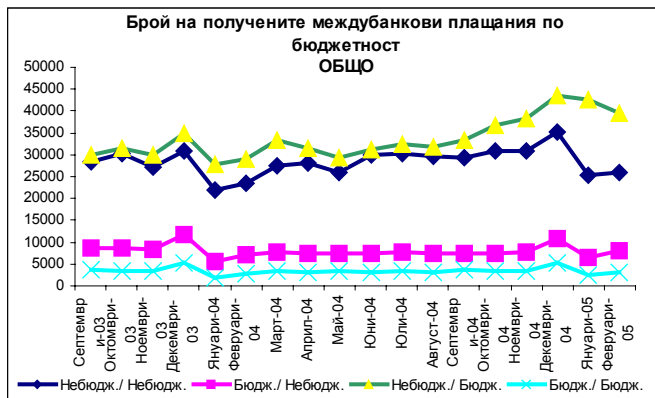
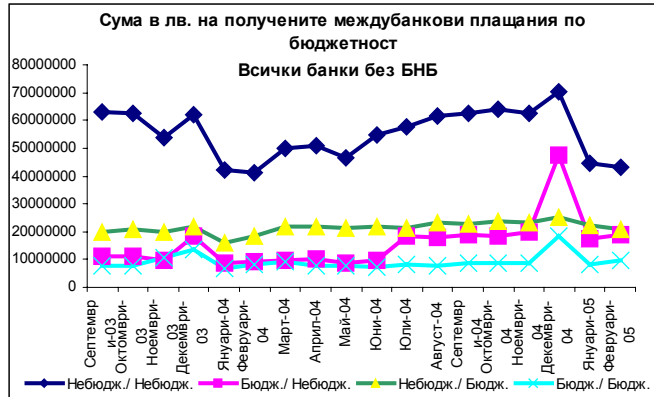
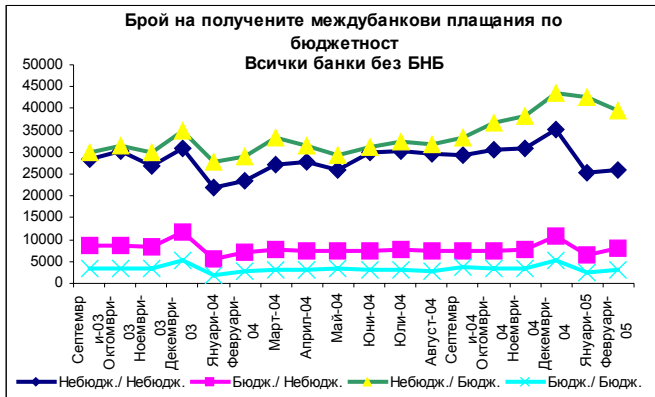
Представителството на БНБ следи нивото на износоване на банкнотната база, циркулираща в стопанския оборот. Във връзка с това извършваме редовно наблюдение на паричното обращение на регионално ниво. За целта е формиран индикатор, показващ нивото на износоване на банкнотната база. Методът на наблюдение е ежемесечно анкетно проучване сред банковите клонове и офиси на територията на Русе. Анкетната карта се състои от три въпроса, по два от които ще се формират динамични редове, чиято вариация ще показва степента на износоване на банкнотната база.

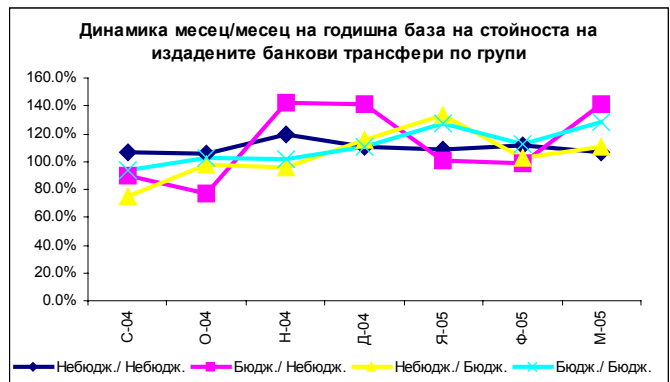
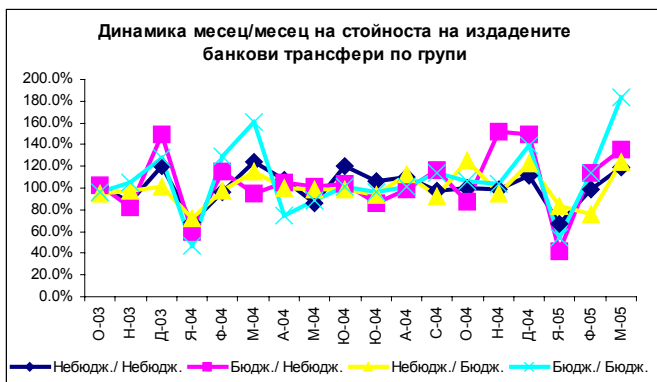
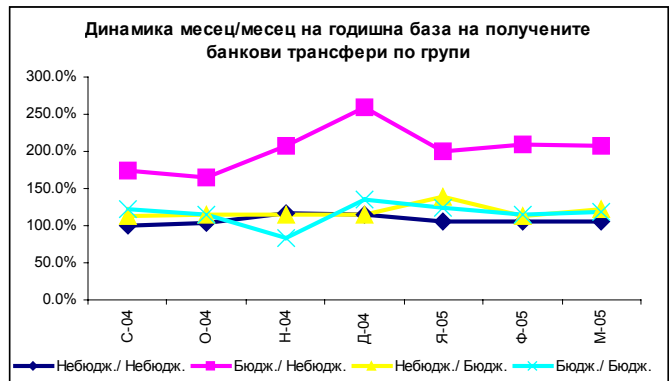
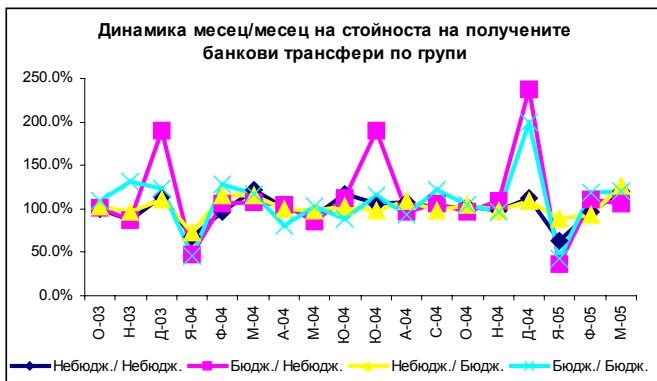
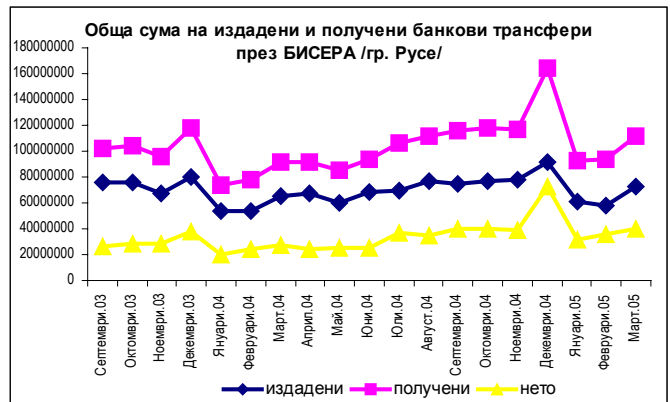
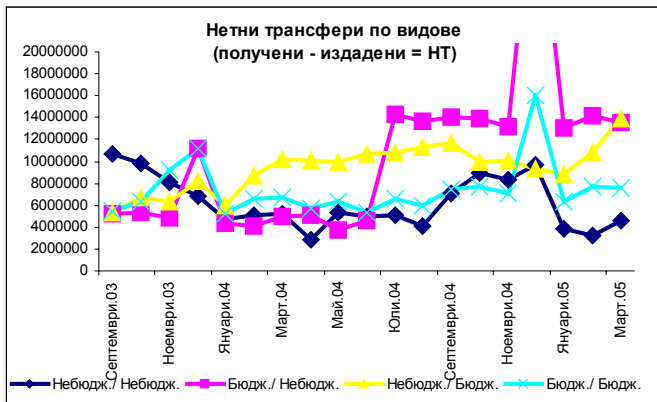
Показателят среден брой "засичания" на 100 превъртания на пачка от 100 банкноти показва месечната динамика на състоянието на банкнотите в обращение. След поредица от наблюдения ще бъде определена норма, в която да варират определените номинали. Така при систематично влошаване на качеството на банкнотите в обращение ще се сигнализира и ако е необходимо, чрез съдействието на търговските банки могат да бъдат вливани в стопанския оборот нови банкноти с цел подмяна.

Вторият показател брой почистени банкноти показва извадените от обращение поради негодност банкноти от търговските банки в Русе по номинали.

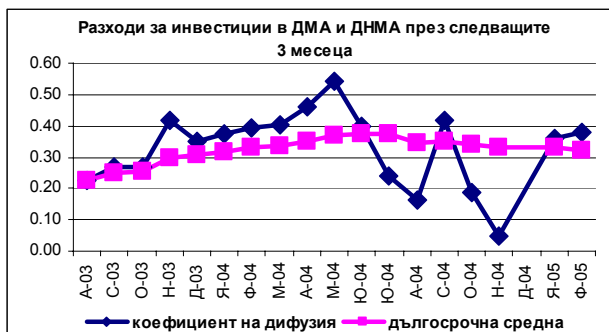
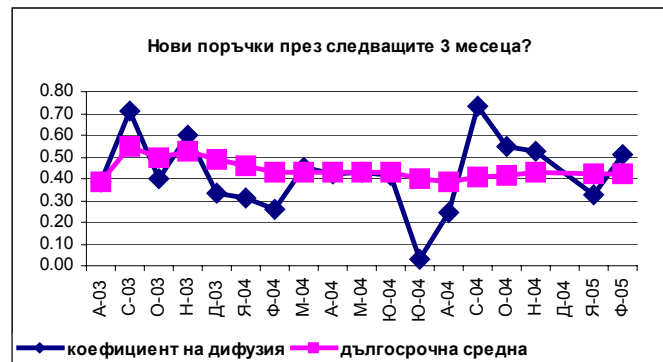
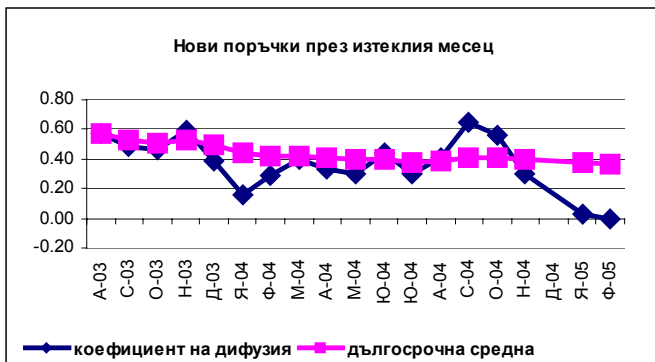
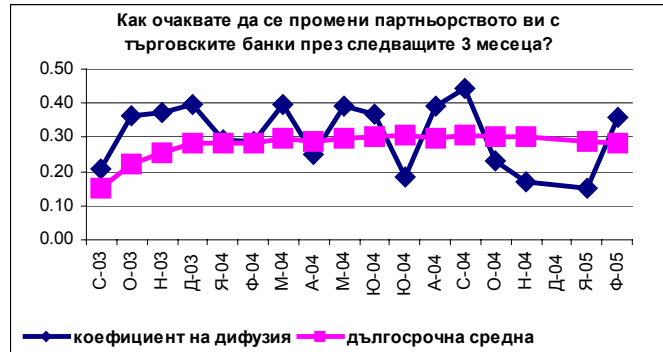
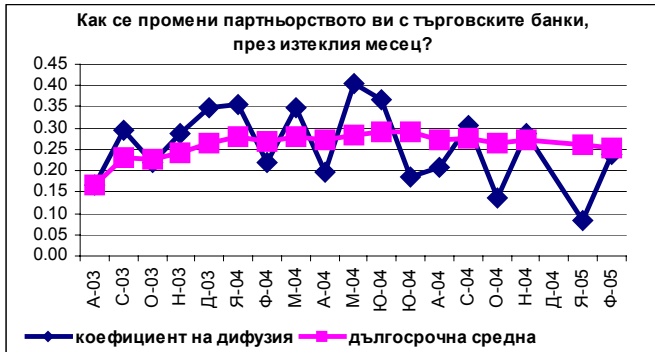
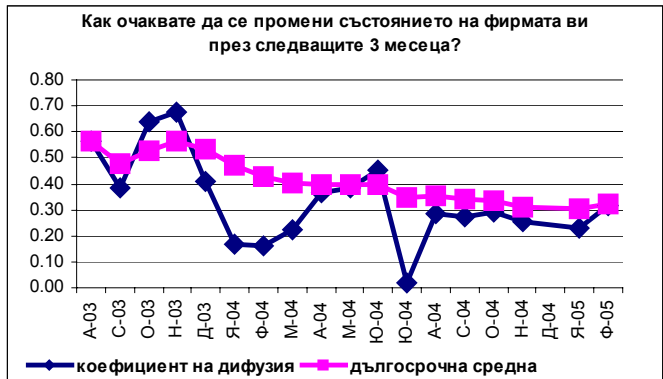
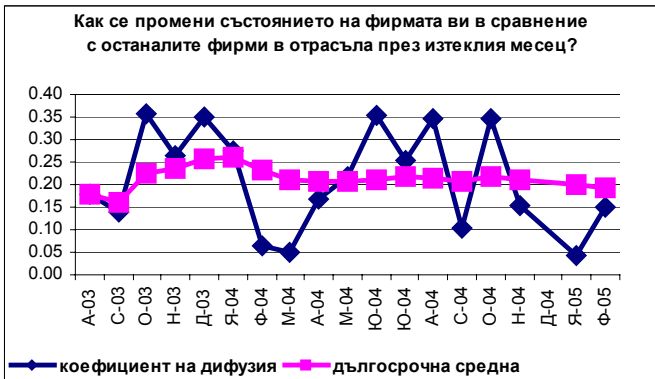
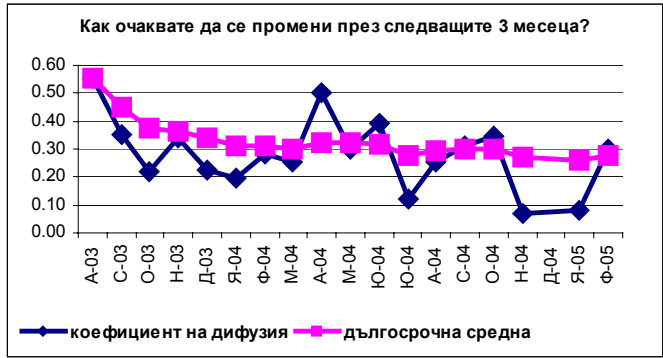
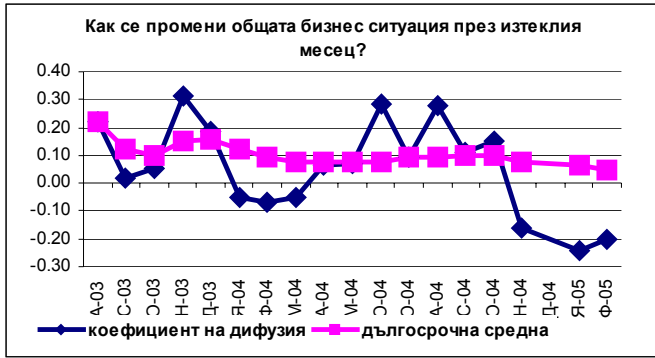


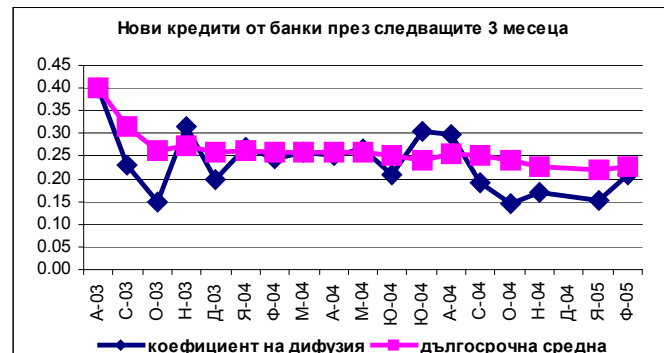
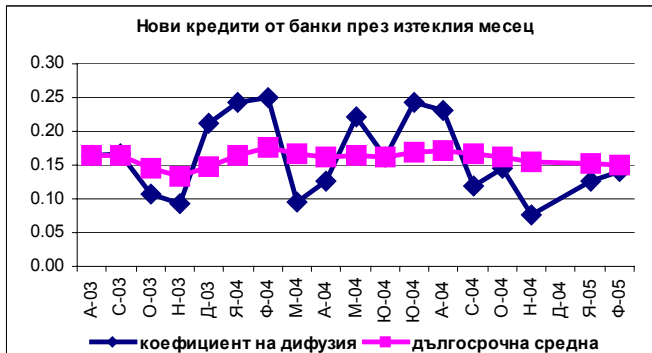
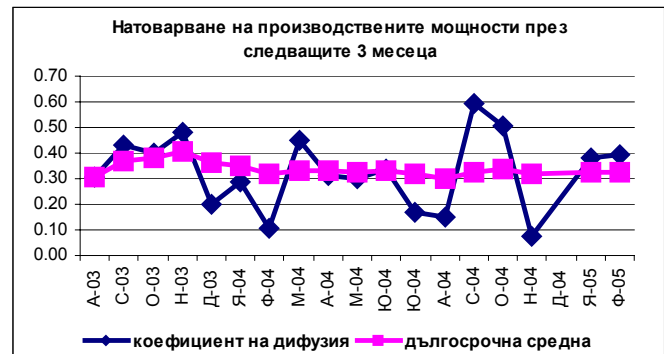
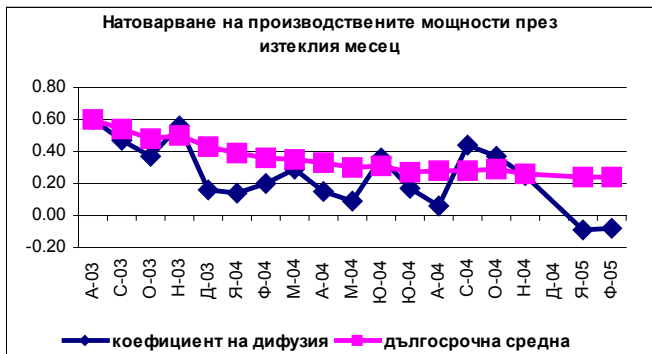
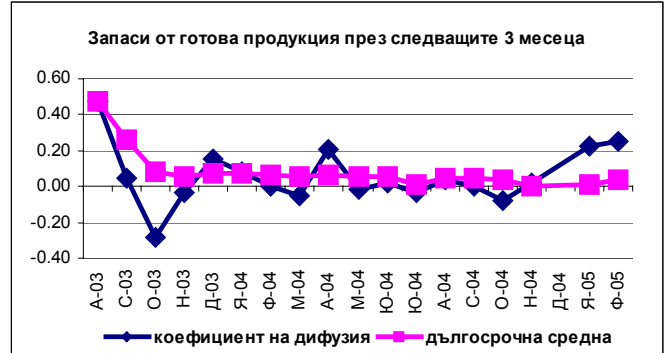
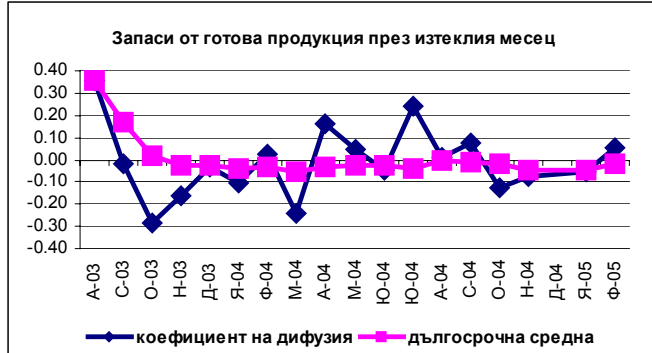
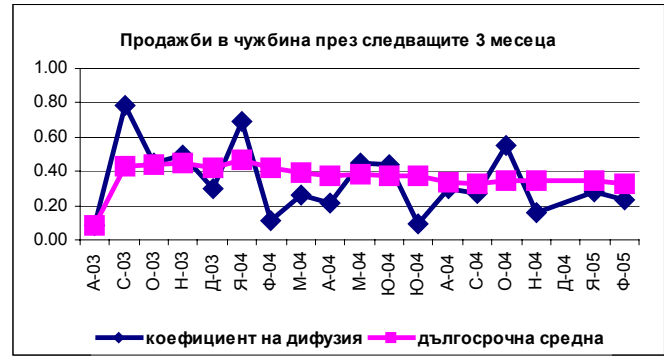
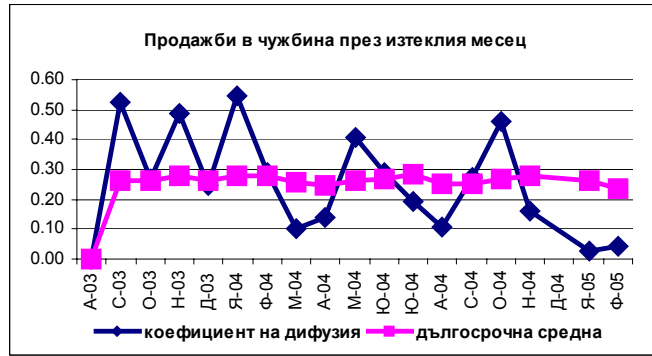
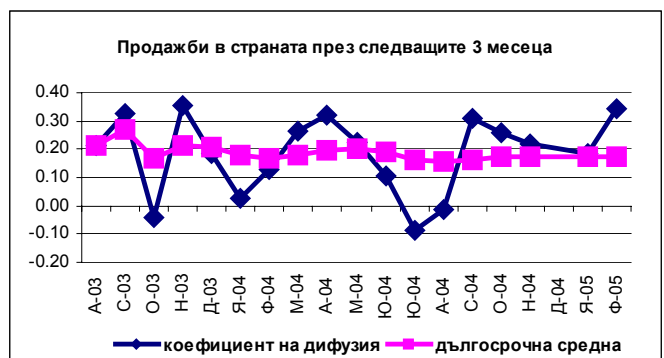
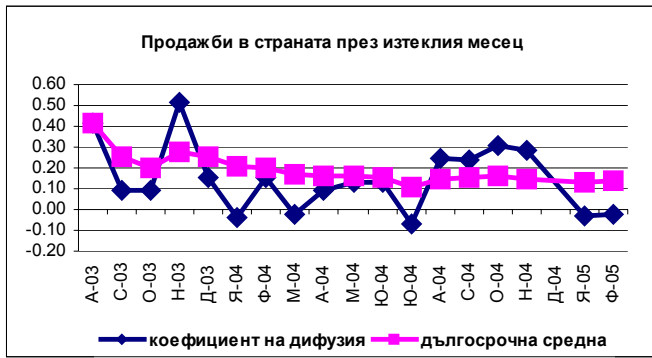
# Банкови трансфери през системата БИСЕРА, извършени от банките в Русенска област





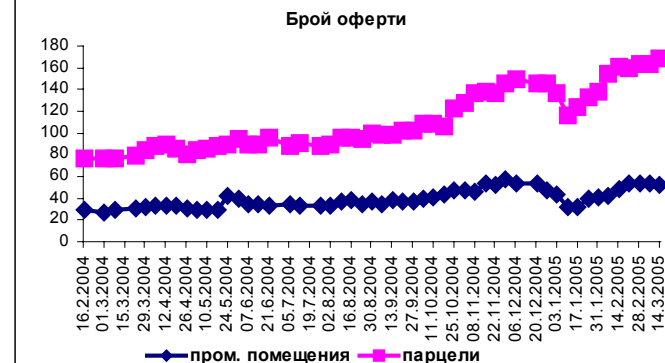
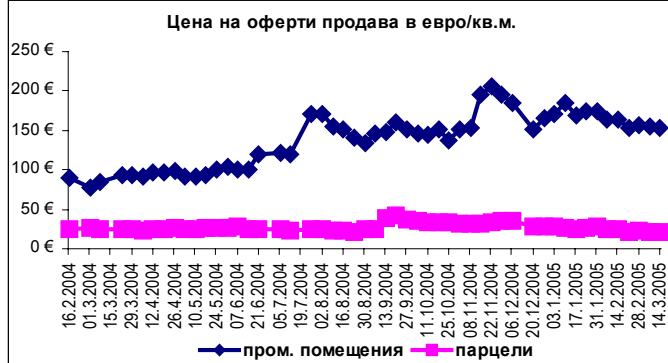
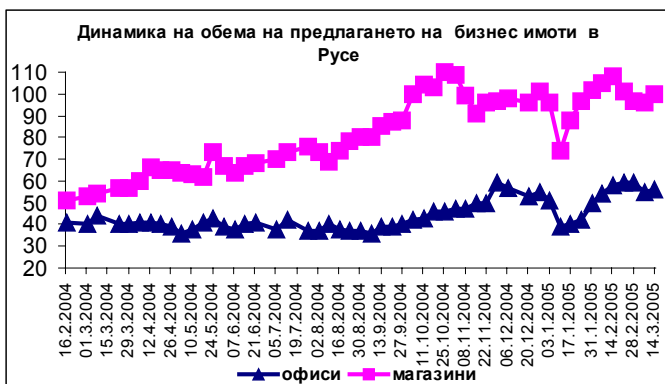
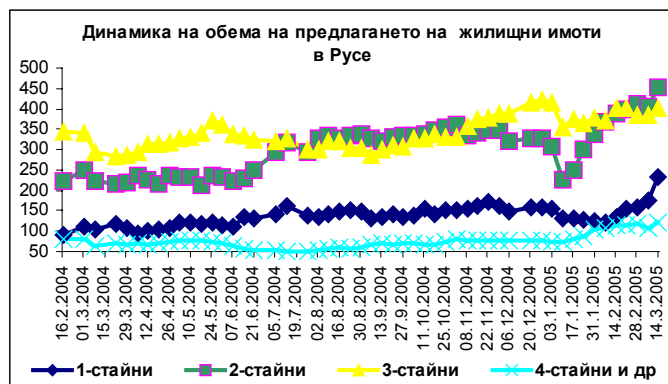
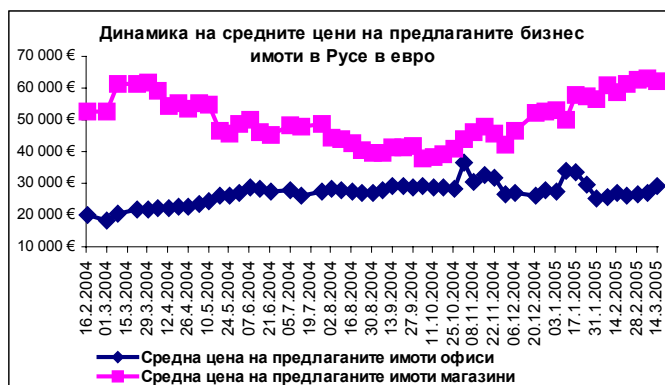
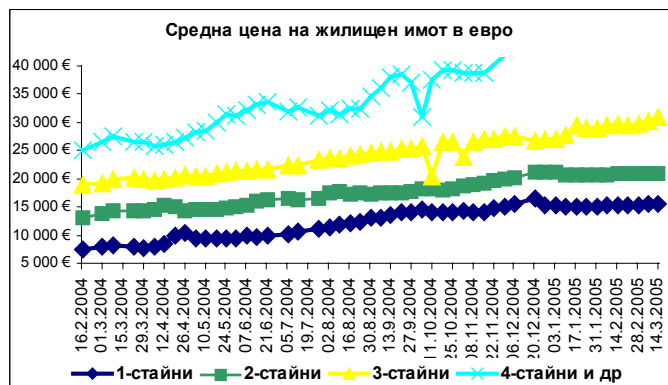
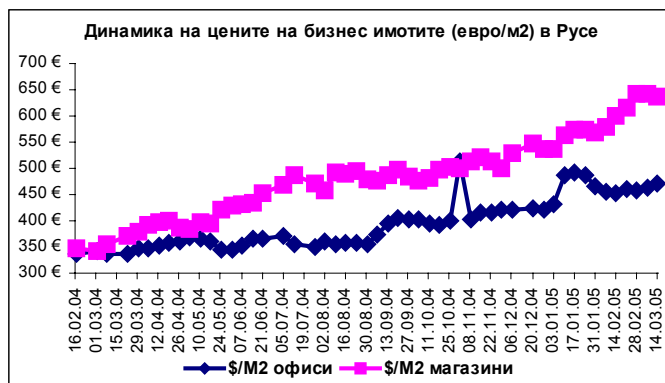
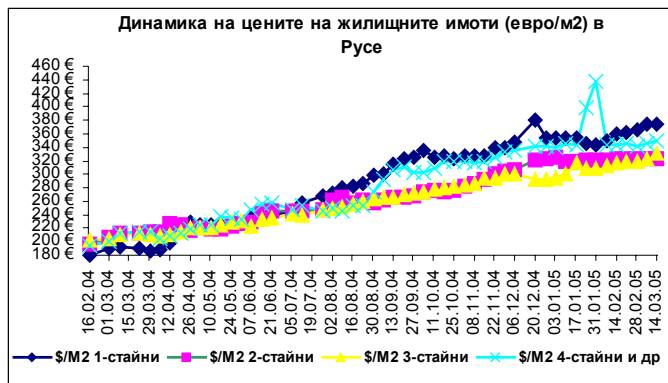
# Данни за бизнес активността в производството







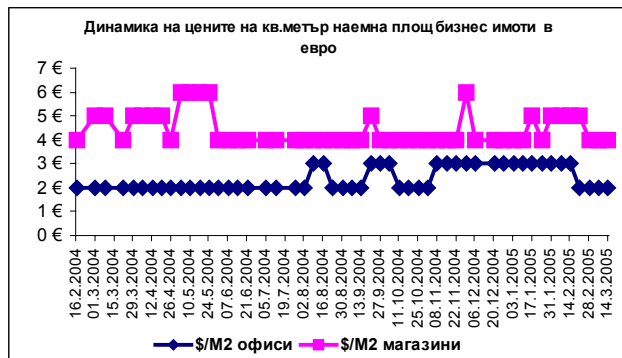
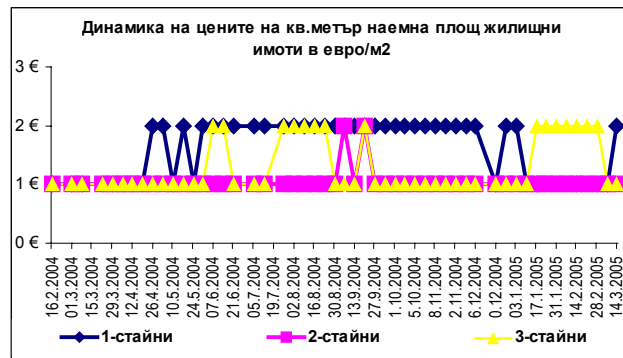
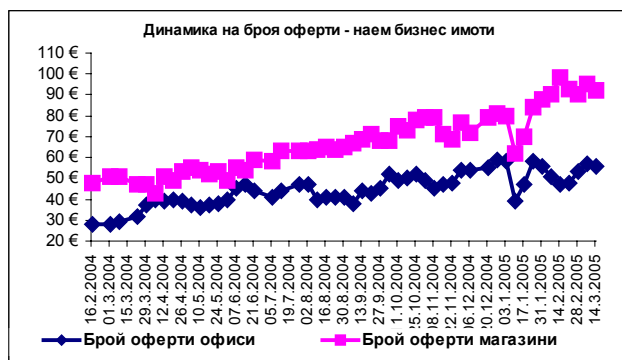
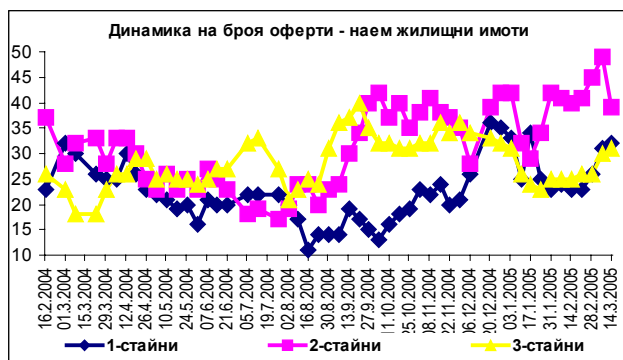
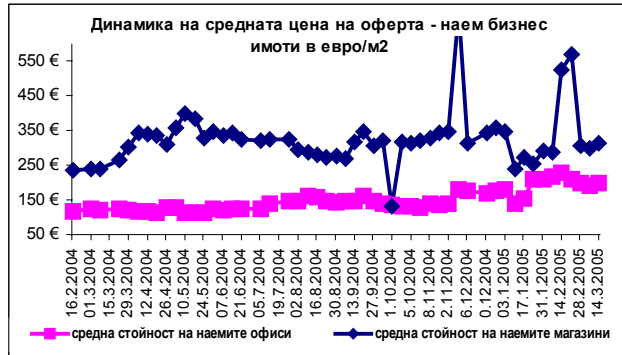
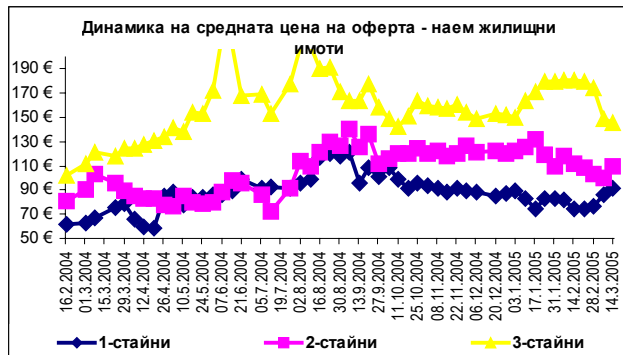
# Динамика на пазара на недвижими имоти – продажби



Средни цени в евро на предлагане в Русе на база на сайта "imot.bg"															
25.1.2005 г.							22.3.2005 г.								
Район	Едностаини		Двустаини		Тристаини		Общо*	Район	Едностаини		Двустаини		Тристаини		Общо*
	цена	€/кв.м	цена	€/кв.м	цена	€/кв.м	€/кв.м		цена	€/кв.м	цена	€/кв.м	цена	€/кв.м	€/кв.м
Вejдaтa	-	-	-	-	-	-	13571	Вejдaтa	-	-	-	-	-	-	13571
Възраждане	17005	370	24510	342	27075	294	314	Възраждане	19475	461	24225	344	27075	310	344
Възраждане-юг	-	-	22895	346	-	-	346	Възраждане-юг	-	-	25127	322	26647	333	322
Дружба 1	9966	255	14725	237	17527	216	237	Дружба 1	11780	280	18525	298	19000	231	285
Дружба 2	-	-	21660	258	25650	226	227	Дружба 2	-	-	13727	228	25650	226	228
Дружба 3	12112	297	16862	254	18525	203	229	Дружба 3	11352	326	17575	275	18525	206	265
Здравец	13585	304	16245	306	21422	258	298	Здравец	14725	327	16625	302	21565	273	301
Здравец изток	12103	284	18050	282	21375	261	278	Здравец изток	11875	331	18050	287	21375	266	303
Здравец север	15105	360	20472	330	27787	300	335	Здравец север	11210	339	20900	337	22800	278	337
Идеален център	16340	383	24497	375	35292	366	369	Идеален център	18050	411	24286	371	38475	386	386
Източна промишлена зона	-	-	4032	58	-	-	58	Източна промишлена зона	-	-	3885	60	-	-	60
Мидия-енос	-	-	17575	283	24510	250	280	Мидия-енос	-	-	18525	264	-	-	245
Родина 1	12628	283	17575	258	19475	225	243	Родина 1	14440	361	17575	283	-	-	283
Родина 2	10450	248	23750	383	21612	255	248	Родина 2	15105	350	19475	299	22182	262	290
Родина 3	-	-	-	-	33250	400	400	Родина 3	15010	357	19380	299	22325	262	306
Хъшове	-	-	-	-	27550	306	-	Хъшове	-	-	-	-	-	-	-
ЦЮР	15105	357	19712	319	26220	295	306	ЦЮР	15105	346	25308	337	25650	306	326
Цветница	-	-	-	-	-	-	350	Цветница	17480	416	24035	387	27265	324	324
Център	15580	399	23370	367	29355	322	232	Център	17480	407	22800	346	32300	359	363
Чародейка север	6412	103	12635	200	-	-	343	Чародейка север	11875	282	15390	245	17100	166	236
Чародейка юг	11305	270	14725	237	16625	199	199	Чародейка юг	11400	269	15200	243	17575	205	208
Широк център	15200	359	19237	294	25650	296	204	Широк център	14440	343	18762	312	28500	305	334
Ялта	-	-	25650	458	38950	380	296	Ялта	-	-	23560	405	40850	374	401

\* В колона Общо са представени средните цени на квадратен метър, изчислени на база обявите в imot.bg за 1-стаини, 2-стаини, 3-стаини, 4-стаини, многостаини апартаменти и мезонети.

## Динамика на пазара на недвижими имоти – наеми



## Бюлетин на Русенската стокова борса

Борсов бюлетин – 11.03.2005			
ВИД СТОКА	ВИД	КУПУВА	ПРОДАВА
		Лв./т	Лв./т
АГРАРЕН		БОРСОВ	КРЪГ
Хлебна пшеница мин. 2-ра Б група	<b>SPOT</b>	160,00	n.q
Фуражен ечемик	<b>SPOT</b>	n.q	112,00
ИНДУСТРИАЛЕН		БОРСОВ	КРЪГ
Електр.сегменти и рез.части по спец-я	<b>SPOT</b>	n.q	7 235,35
Хлор парафин 52%	<b>FOR</b>	320,00 евро	336,96 евро
ГВ л-на В Ст. 3СП б=3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20мм.	<b>SPOT</b>	620,00	n.q
СВ л-на 0,8 КП б=1; 1,2; 1,5; 2мм.	<b>SPOT</b>	700,00	n.q
КВС м45 ф 20, 30, 32, 40, 45, 50, 70, 90, 100, 110, 120, 140, 150, 160, 200	<b>SPOT</b>	670,00	n.q
КВС м40Х ф 20, 30, 40, 50, 60, 65, 70, 75, 80, 90	<b>SPOT</b>	670,00	n.q
КВС 18ХГТ ф 50, 56, 60	<b>SPOT</b>	750,00	n.q
Инстр.ст. Х 12 ф 100, 150	<b>SPOT</b>	1 100,00	n.q
Инстр. Р6 М5 б=2,4; 3,5мм.	<b>SPOT</b>	1 100,00	n.q
Поц.л-на 08КП б=0,5; 1мм.	<b>SPOT</b>	820,00	n.q
Арм.ст. 35 ГС А III № 10, 12, 14, 16, 18, 20, 25	<b>SPOT</b>	600,00	n.q
Арм.ст. 3СП А I ф 6,5; 8; 10	<b>SPOT</b>	620,00	n.q
ГВ профил В Ст. 3СП дв."Т" №10, 18, 20, 22, 24, 30, 40, 45	<b>SPOT</b>	600,00	n.q
ГВ профил В Ст. 3СП "П" № 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 24, 30	<b>SPOT</b>	600,00	n.q
ГВ профил В Ст.3СП "L" 20x20; 25x25; 30x30; 32x32; 35x35; 40x40; 50x50; 63x63; 75x75; 80x80; 100x100; 125x125; 140x140; 160x160	<b>SPOT</b>	600,00	n.q
Плоска ст. ГВ Ст.3 м 45 20x4; 30x5; 40x6; 40x10; 50x10; 60x16; 100x20; 120x30; 150x40;	<b>SPOT</b>	550,00	n.q
ХРАНИТЕЛНИ		СТОКИ	
Брашно тип 500	<b>SPOT</b>	n.q	280,00
Олио рафинирано РЕТ - литър	<b>SPOT</b>	n.q	1,35



**Адрес:**  
**ул. Славянска 17, ет. 2**  
**Русе**  
**7000**



**Тел.: (082) 82 07 55**



**Факс: (082) 82 07 52**

**E-Mail:**

**vassilev.d@bnb.rousse.bg**

### *За представителството...*

#### **Мисия**

**Мисията на регионалното представителство е да подпомага изпълнението на мисията на БНБ на местно ниво.**

**Мисията на БНБ е поддържане стабилността на националната парична единица, финансовата и платежната система.**

#### **Ценности**

Ценностите, които ръководят БНБ в нейните организационни решения, са:

- ✓ Подчинява изцяло своята дейност на обществената и икономическата просперитет на България.
- ✓ Независимост при формулирането и осъществяването на своята политика.
- ✓ Безпристрастност, честност и порядъчност при вземането на решения.
- ✓ Висок професионализъм и качество на работата.
- ✓ Взаимно доверие и обмен на информация между всички служители на БНБ.
- ✓ Уважение към достойнството, стремежите и предприемчивостта на българските граждани.
- ✓ Прозрачност при вземането на решения и равнопоставен достъп до публичната информация.

#### **Задачи**

Регионалното представителство на БНБ има следните задачи:

1. Да съдейства за набирането и анализирането на икономическа информация така, че при вземането на решения БНБ да е максимално точно и акуратно информирана за състоянието на региона.
2. Да пропагандира ролята на БНБ в икономическия живот на страната, да разяснява решенията във връзка с изпълнението на нейните функции и мисия.
3. Да обменя информация с представителите на местната власт, бизнеса, неправителствени сектор и гражданите.

#### **Целеви групи**

- ✓ Местни институции – държавни, общински, агенции
- ✓ Банки – клонове
- ✓ Местен бизнес – предприятия
- ✓ Чужди инвеститори проучващи възможностите за инвестиции
- ✓ НПО – в областта на икономическото развитие
- ✓ Университети с икономически и бизнес специалности

#### **БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА©**

Този аналитичен материал е създаден от Регионално представителство на БНБ в Русе, за да подпомогне мениджмънта на банката във вземането на решения, свързани с монетарната политика, както и да подпомага БНБ в поддържането стабилността на националната парична единица, финансовата и платежната система.

Този материал съдържа мнения, становища и следва да се възприема като информация, свързана с конкретните пазари.

Авторските права над този доклад са уредени и защитени от Закона за авторското право и сродните му права. Позоваването на източника при ползване е задължително за всички лица. При никакви условия този доклад не може да бъде разпространяван срещу заплащане на трети лица.

Можете да намерите електронен вариант на бюлетина на интернет страницата на БНБ ([www.bnb.bg](http://www.bnb.bg)) в раздел *Публикации > Периодични публикации > Регионално Представителство*